ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

Duben/Květen 2010

www.cechoaustralan.com

V tomto čísle:-

O Austrálii s předsedou Senátu Přemyslem Sobotkou - Barbara Semenov	3
Juraj Chmiel - politik se srdcem Čechoaustralana	4
Masarykův příjezd do Lán - M. Richtermoc, P. Haasová	6
O významné knize - Glosa Miloše Ondráška	9
Přání - Stanislav Berton	10
Češi - národ bez hranic	11
O americké hymně - Frank Nykl	13
Jak jsem se soudil - L. Křivánek	17
Plášť Oberon - Ivan Kolařík	18
Deník cestovatelky (3. díl) - Gabriela Pavesková	20
Dobrodružství Vlastíka Škvařila	22
Odkaz Emila - Vlasta Šustková	23
Život je jen náhoda (15. pokračování) - Ante Schott	24
Hledání ztraceného času - Luděk Ťopka	26
Květen - Hana Gerzanicová	28
Zamyšlení - Jana Richová	29
Divadlo, které nikdy nezklame - B. Semenov	30

Není lehké být Čechoaustralan. Patřit sem i tam. Je únorové, jasnozřivé, v Melbourne letní a v Praze zimní ráno, když v deseti stupních pod nulou spěchám přes liduprázdný Karlův most natočit rozhovor pro náš časopis.

Mráz ještě nedovolil turistům jejich všudypřítomné, obdivné korzování nad Vltavou, nikde kolem ani živáčka, majestátné Hradčany zrcadlí v bílém tichu a jiskření sněhu na střechách a věžích Malé Strany. Krása je to až posvátná, že se dech tají. Mráz necítím, jen do morku duše to, jak patřím sem do toho obrazu.

A v tom to přijde. Tajuplný a mystický zvuk, kterým náležím někam úplně jinam, stejnou silou, stejným citem. Didgeridoo. Přede mnou se zčistajasna objevuje mladý muž a vyluzuje důvěrně známé zvuky, zvuky, které mé srdce okamžitě přenáší tam, kde jsem prožila krásná léta svého života v dobách, kdy z jiskřivé panoramy přede mnou čišel jen studený, zlověstný chlad.

To ráno začátkem letošního roku se však Praha třpytila vábně jak diamant, a didgeridoo osamělého časného hráče zachumlaného v šále rezonovalo nad zamrzlou Vltavou s tak mocnou silou a překvapivostí, že husí kůže, která mi naskakovala v té zvláštně spirituální chvíli, nebyla rozhodně způsobena zimou.

Cinkla jsem do misky zařikávače tónů pár korunami českými a pár dolary australskými a ztuhlými prsty nafotila ten pekuliární okamžik - pro Čechoaustralana. „Přesné dokreslení pro nové číslo, stěží bych našla lepší spojení čechoaustralského než toto“ - pomyslela jsem si a pokračovala dál směrem k Senátu. Jak krásné je být Čechoaustralan!

Generální konzulát České republiky:
500 Collins Street, Melbourne 3000,
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

Jen pár dnů po svém návratu do Austrálie jsem opět navštívila pro mne další výjimečná místa – na Great Ocean Road, kam se každoročně vracím v rámci rodinné piety. Se vzpomínkou na tamní rozptyl svého otce vhazuji symbolicky do vln Pacifiku růže i ostatním blízkým a přátelům, kteří nás bohužel již opustili. Trávím tak pár nerušených dnů ve smírné meditaci v přírodě prezentující se symbiózou australské buše a dramatického pobřeží nad azurovým zálivem Apollo Bay. Už jsem psala o Skenes Creek, zálivu symbolizujícím pro mne to nejkrásnější místo v Austrálii. Tak jako náleží část mého srdce na Karlův most a Novotného lávku, tak patří druhá právě sem, do šumu eukalyptů, zpěvu ptáků a burácení oceánu, měnícímu své barvy podle slunečního rozmaru. Dlouho do noci pálím incensi na verandě, naslouchám zvukům nokturna buše, mořskému příboji a pátrám zrakem i myslí po hvězdné obloze po nezodpovězených otázkách lidstva.

Říká se o Praze, že je magická. Podobné kouzlo má Austrálie. Pro Čechy – Země vzdálená. Začátkem února ji navštívili druzí nejvyšší představitelé České republiky - předseda Senátu České republiky Přemysl Sobotka s chotí, doprovázený ministrem pro evropské záležitosti České republiky Jurajem Chmielem, spolu s dalšími senátory. Oficiální a pracovní návštěvu provázela také česká osmnáctičlenná obchodní delegace v čele s náměstkem ministra průmyslu Milanem Hovorkou, která se zúčastnila jednání s podnikatelskými i veřejnými firmami Austrálie a Nového Zélandu. Organizátorem obchodní delegace ve spolupráci s Generálním konzulátem ČR v Sydney byl Svaz průmyslu a dopravy ČR.

Po návratu z Austrálie do Prahy mi předseda Senátu Parlamentu České republiky Přemysl Sobotka poskytl exkluzivní zhodnocení své návštěvy u protinožců:-

„Cesta do Austrálie a částečně i na Nový Zéland se uskutečnila na pozvání kolegů Australského parlamentu. Přestože pro nás Čechy představují Austrálie a Nový Zéland stále ještě takřka nepřekonatelnou dálku, dnešní svět se stává stále menším a menším, vzdálenosti se pro nás všechny rychle zkracují a obchodní spolupráce dynamizuje.
Jsem přesvědčen o tom, že všechny tři země si mají v oblasti obchodu a ekonomické spolupráce co nabídnout. Vzdor té obrovské vzdálenosti jsem zjistil, že máme vlastně úplně stejné myšlení. Vycházím z úspěšných rozhovorů, které jsem měl se svými australskými kolegy na téma globálních problémů hýbajících dnes celým světem. Máme stejné názory na boj s terorismem, jaderné odzbrojování, na nebezpečí jaderných zbraní zemí jako jsou Irán a Severní Korea. Podobně tak na globální oteplování. Jsem docela rád, že Australané nejsou ti ortodoxní bojovníci s fenoménem globálního oteplování, ale vnímají celou rozporuplnost těchto problémů.
K Austrálii máme po pádu komunistické totality a obnově demokracie v českých zemích blízko i proto, že se po pro nás tak tragických letopočtech 1948 a 1968 stala domovem mnoha šikovných a pracovitých Čechů. Setkali jsme se s krajany v Perthu, Canberře a v Sydney, součástí těchto setkání bylo udělení Stříbrné pamětní medaile Senátu ČR krajanskému spolku Západní Austrálie v Perthu a krajanskému spolku Beseda v Canberře, kde jsme položili věnec k uctění památky padlých v Australském válečném památníku. Zde byla také předána pamětní medaile Senátu ČR válečnému veteránovi od Tobruku panu Aloisovi Mikulovi. V Sydney jsme předali Stříbrné pamětní medaile za šíření dobrého jména a tradic České republiky v Austrálii a za podporu krajanských a kulturních aktivit paní Vlastě Šustkové a panu Josefu Chromému. Setkání s krajany byla vždy velmi příjemná, je vidět, že lidé nikde nezapomněli odkud přišli, ať už se jedná o starší emigrantské vlny nebo o moderní doplnění české komunity v Austrálii českými studenty, kteří jsou tam dnes velmi dobře vnímáni.
Pozitivní hodnocení této oficiální návštěvy vychází z upevnění mnoha styčných bodů, které dále umožní, že až se příště sejdeme, budeme o sobě mnohem více vědět a jednat tak daleko otevřeněji jak na oficiální úrovni tak v zákulisí. Jsem velkým příznivcem parlamentní diplomacie, která je vlastně méně diplomatická a více otevřená. Na řešení problémů máme z 99.9 procent stejný názor a to je pozoruhodné vzhledem k tomu, že z České republiky nebyla dosud nikdy v Austrálii návštěva na tak vysoké úrovni. Z australské strany byla tato návštěva druhého nejvyššího ústavního činitele vnímána kladně, nabídla vzájemné poznání, které umožní další úspěšná bilaterální jednání. Zúčastnil jsem se také business fóra v Sydney, i našim podnikatelům se podařilo navázat perspektviní kontakty. Nabízíme Australanům znalost Západní i Východní Evropy včetně Ruska, oni nám znalost australského a asijského propojení a prostředí včetně Číny. I zde se otevírá pole pro nové společné projekty.

Přirozeně jsme opětovali pozvání australské straně. Musím říci, že jsem byl překvapen, jak dobře na nás byli australští představitelé připraveni, co vše věděli o naší republice. My jsem se ovšem nenechali příliš zahanbit. Sám jsem věděl, že je mezi Australany hodně obdivovatelů Prahy a českého umění – například guvernérka NSW Marie Bashir, se kterou jsem se setkal už asi před třemi roky během její návštěvy v Praze, zná myslím českou hudbu lépe než já. My jsme v Sydney samozřejmě navštívili Sydney Operu – ten architektonický fenomén symbolizující dnes Austrálii asi natolik jako Hradčany Českou republiku. Historie našich zemí se nedá srovnávat – díky té naší tisícileté jsme také pro Austrálii tolik atraktivní. To by se mělo v budoucnu ještě více odrazit v turistice, také v této souvislosti proběhlo pár jednání zúčastněných firem z oblasti turismu.
A můj osobní dojem z Austrálie? Strašně příjemní lidé, strašně fajn politici. To pro mě bylo moc milé, to se většinou odehrává se sousedními zeměmi a byl jsem překvapen, že stejné myšlení jsem nalezl najednou v Austrálii. Také mne překvapila nádhera přírody tohoto obrovského světadílu. A hlavně jsem rád, že si máme co říci oboustranně. Jak v budoucnu tak na základě některých společných zážitků z historie, jako byl například Tobruk, kde bojovali bok po boku čeští i australští vojáci. Nikdy bychom neměli také zapomenout, že Austrálie vždy pomohla naší emigraci, a jestliže se tam dodnes nachází velké množství krajanů, je dobré udržovat naše přátelské vztahy, a ty skutečně existují."

S předsedou Senátu Přemyslem Sobotkou v Praze

Podrobný záznam z oficiální návštěvy delegace Senátu PČR naleznete na internetových stránkách Senátu - www.senat.cz

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2010

Krajané v Austrálii a na Novém Zélandě se mohou voleb zúčastnit na Generálním konzulátu v Sydney nebo na ZÚ Canberra.

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR se uskuteční **v pátek 28. května 2010 od 14:00 do 22:00** a **v sobotu 29. května 2010 od 8:00 do 14:00**

V případě, že se chcete voleb zúčastnit, musíte splňovat následující podmínky:

1. **Musíte být občanem České republiky tj. mít doklad o státním občanství ČR - platný cestovní pas nebo občanský průkaz, osvědčení o státním občanství**
2. **Nejpozději druhý den voleb dosáhnete nejméně 18 let**
3. **Musíte být buď zapsáni ve zvláštním volebním seznamu vedeným Generálním konzulátem v Sydney nebo musíte mít vystavený voličský průkaz městským úřadem dle místa Vašeho trvalého pobytu v ČR**

Pokud chcete volit a nejste si jisti, která z možností je pro vás vhodná, zeptejte se nás.
Pro další informace čtěte informace www.mzv.cz/sydney nebo prosím volejte na 02 9581 0100.

Velvyslanectví České republiky:
8 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1386, Fax: 02 6290 0006

POLITIK SE SRDCEM ČECHOAUSTRALANA

Barbara Semenov

Ke vzpomínané návštěvě jsem se vrátila v příjemném rozhovoru také s politikem, kterého měli v uplynulých dvou letech možnost poznat osobně mnozí krajané v Austrálii. Politik, dalo by se říci, dnes už se srdcem Čechoaustralana – bývalý velvyslanec ČR v Austrálii, nyní ministr ČR pro evropské záležitosti – **JURAJ CHMIEL**.
Jeho první dobrou zprávou bylo, že mohl v Sydney spolu s předsedou Senátu potvrdit, že Ministerstvo zahraničních věcí již zvažuje možnost, že v Sydney zůstane po zrušení generálního konzulátu generální jednatelství s generálním konzulem. Přestože bude tedy podstatná část služeb přesunuta na velvyslanectví v Canberře, jednatelství v Sydney zůstane i nadále funkční a schopno vykonávat alespoň část zde požadovaných služeb. Toto možné řešení by mělo být potvrzeno po květnových volbách.
Jedním z hlavních cílů cesty delegace bylo v rámci parlamentní diplomacie Senátu PČR navázat osobní a přímé kontakty s australskými a novozélandskými partnery. Ověřit si blízkost až totožnost hlavních stanovisek k naléhavým mezinárodním problémům, seznámit se s prioritami partnerů a v neposlední řadě dát nový impuls vzájemné spolupráci.
„To se nám skutečně podařilo, během naší krátké návštěvy jsme se setkali s předsedou australského Senátu Johnem Hoggem a s předsedou Parlamentu Nového Zélandu Lockwoodem Smithem, s předsedou Sněmovny reprezentantů Harry Jenkinsem, s parlamentní skupinou australsko-českého přátelství vedenou poslanci Rogerem Pricem a Bronwyn Bishop. Na semináři European Australian Business Council jsme vystoupili s projevy zaměřenými na ekonomický rozvoj České republiky, českoaustralské vztahy, přiblížil jsem Australanům také další cíle Evropské unie. Přínosné bylo setkání s poslancem Laurie Fergusonem, parlamentním tajemníkem pro multikulturní záležitosti a osidlovací služby, se kterým jsem spolupracoval již dříve jako velvyslanec ČR.
Ještě v této funkci jsem také zahájil jednání s ministrem zdrojů a energetiky Martinem Fergusonem o možné spolupráci v oblasti energetické, v oblasti nových obnovitelných zdrojů - tzv. krizových dodávek zkapalněného plynu z Austrálie do České republiky. Mezi členy obchodní delegace byla i silná skupina odborníků z Řeže, kde je soustředěn náš jaderný výzkum, hovořilo se tedy znovu s ministrem energetiky o možnostech společného výzkumu a o výměně studentů v tomto oboru. Spolupráce ve školství, vzdělávání, výměna technologií, řešení ekonomické krize byla další témata jednotlivých setkání. Od roku 2000 do roku 2008 vzrostl obchod s Austrálií téměř desetinásobně, jednalo se o širokou škálu zboží, hračkami počínaje, přes auta, nákladní vozy až k IT technologii. Krize minulého roku však způsobila jistý pokles. Přínosem letošní návštěvy byla tak skutečnost, že se zúčastnily i zcela nové firmy, které mají zájem o podnikání s Austrálií a navázaly zde nadějné kontakty.
Byl jsem rád, že jsme se na cestě do Canberry zastavili na pár hodin na Uluru. Bylo tam sice 40 stupňů a hrozně moc much, ale australští nikdy neopomněli vyzdvihnout, jak bylo od naší delegace pozorné navštívit jejich posvátná aboridžinská místa.
Na Novém Zélandu probíhala jednání v podobně příznivém duchu, jen krajané, na rozdíl od vřelého příjetí, kterého se nám dostalo od Čechoaustralanů, neměli zájem. Dojem nám ale vynahradila návštěva Puhoi, nesmírně zajímavého místa vzdáleného od Aucklandu asi 50 kilometrů, které bylo shodou okolností v obvodě současného předsedy novozélandského Parlamentu. Ten přímo básnil o tamní 'evropské' hospodě a samozřejmě o velice krásném, kvalitním Bohemian Museum, kde se dozvěděl plno informací o české historii. Dnes zde žijí vlastně potomci potomků – sudetských Čechů, kteří se tu usadili v polovině devatenáctého století. Tehdy je Maorové převezli na loďkách do divoké přírody, kterou začali postupně kolonizovat. Expozice muzea i místní kostel dokládá příchod prvních osadníků ze západních Čech do Puhoi v roce 1863. Dodnes se zde setkáme s českými jmény, návštěva tohoto místa stojí opravdu za to..."
„Klobouk dolů, to jste toho stihli za týden opravdu hodně," podivuji se. Juraj Chmiel se směje:-
„Já jsem se přitom ještě dodatečně oficiálně rozloučil s nejvyššími vládními představiteli, což jsem koncem roku po jmenování ministrem tak úplně nestihl. A taky jsem ještě rychle zajel do Gold Creek. Tam je takový naučně zábavný park s různými atrakcemi a jednou z nejhezčích je miniatura Karlštějna. Také je tam muzeum krojovaných panenek, ale chyběly české. Tak jsem jim dovezl kluka a holku. Ať je tam mají."

Ministr Juraj Chmiel s australskou liberální poslankyní, místopředsedkyní parlamentní skupiny australsko-českého přátelství, Bronwyn Bishop

A to se mi právě na Juraji Chmielovi líbí. Protože i malé věci u něj znamenají. Na tábor v australské Šumavě zaslali manželé Chmielovi čechoaustralským dětem mapu Československa, která už dnes není zas až tak snadno k sehnání. Ať tam prý visí jako památka. Nějakou mapku, nějaké panenky – proč by se tím měl zabývat vysoký politik, velvyslanec, který „mingles with the top wigs of Australia" (*překl. druží se s pohlaváry Austrálie*), ministr, který rozhoduje jménem republiky o evropských záležitostech? Proč je tento politik pozorný, vnímavý a vstřícný ke svému okolí bez ohledu na to, jaká důležitost je věci formálně přikládána? Někde jsem myslím četla proč. Juraj Chmiel má za sebou obdivuhodný růst.

Narodil se v roce 1960 v Budapešti, vystudoval orientalistiku-afrikanistiku na Univerzitě Karlově v Praze. Roku 1984 nastoupil do Ústavu historických vied Slovenské akadémie vied v Bratislavě. V letech 1992–2007 působil na Ministerstvu zahraničních věcí, kde se zaměřoval na problematiku afrického kontinentu. Mezi lety 1993 a 1994 pracoval jako politický specialista OSN ve dvou zónách mírové operace OSN v Somálsku (UNOSOM – Kismayo a Belet Wayne). O dva roky později se stal vedoucím zastupitelského úřadu ČR v Nigérii, v roce 1999 pak mimořádným a zplnomocněným velvyslancem ČR v Nigérii s akreditací pro Benin, Čad, Gabun, Kamerun, Niger a Rovníkovou Guineji. V letech 2007–2008 řídil sekci předsedy vlády pro obranu, bezpečnost a zahraniční politiku. Roku 2008 byl jmenován mimořádným a zplnomocněným velvyslancem ČR v Canberře. Od 30. listopadu 2009 je ministrem pro evropské záležitosti. Hovoří anglicky, maďarsky, rusky, pasivně německy, svahilsky a amharsky.

Je zjevné, že jeho životní názory a postoje formovala celá řada vjemů a zážitků. Poznal v životě nejrůznější druhy kultur, území, přírody, setkal se s mnoha lidmi, prošel řadou nevšedních zkušeností. Vyjádřil se o tom již dříve – *„Některé zážitky, například v Africe, kompletně změnily moji životní filozofii. Přestal jsem si například dělat těžkou hlavu z malosti, ubohosti, osobních útoků – lidi v různých částech světa musí čelit o hodně vážnějším hrozbám, než je v našich zeměpisných šířkách bohužel stále často frekventovaná závist či pomluvy."*

Austrálii si Juraj Chmiel zamiloval podobně jako Afriku. V rozhovoru jsme se dotkli ale i současných výzev a cílů, které si vytyčil jako nový ministr pro evropské záležitosti:-

Jedná se především o implementaci Lisabonské smlouvy. To je dlouhodobý úkol, protože se situace neustále vyvíjí, zejména v Bruselu. Dále se podílíme na přípravě strategie 2020, která je pokračováním Lisabonské strategie, jejíž platnost končí v letošním roce. Formulovali jsme tři základní témata, na nichž by měla být nová strategie založena – růst, zaměstnanost a konkurenceschopnost. Naší prioritou je také systém satelitní navigace Galileo, který by měl být minimálně srovnatelný s americkým systémem, jenž nyní v EU používáme. Česká republika již před několika lety projevila zájem o sídlo úřadu, jež bude mít tento systém na starosti.

Už samotné vyjednávání tohoto sídla v Praze spolu s naším členstvím má pozitivní dopad na český průmysl například v tom, že Česká republika je vnímána jako země, která je schopna investorům poskytnout stabilní zázemí – a to nejen ve smyslu potřebné infrastruktury, ale také nabídkou odborných služeb či přítomností vysoce specializovaných expertů. My totiž máme stále jedno důležité „forte", kterým se můžeme prokazovat, onu znalost „how to", kterou můžeme být užiteční jak ostatním tak sobě. Já vždy hledám „common grounds" – tedy společná pole působnosti pro naši republiku a ostatní země, ať už se jedná o Austrálii nebo o státy Evropské unie."

Zdá se, že ministr pro evropské záležitosti Juraj Chmiel je dalším z členů „prozatímní" úřednické vlády, který by neměl být představitelem naší země jen prozatímním.

GOLDEN PRAGUE EVENTS s.r.o.

Golden Prague Events, s.r.o. - DMC agentura (Destination Management Company) založená v roce 1990 Gabrielou Rothovou vám nabízí „full service" při plánování a organizaci různých firemních akcí, které se konají v Praze a České republice.
Vypracujeme nabídku pro vaši konferenci, školení, prezentaci nových produktů, incentivní cesty pro vaše zaměstnance nebo vaši rodinnou oslavu.

Golden Prague Events, s.r.o.
Vlašská 12/356, CZ-118 00 Praha 1 - Malá Strana
Tel.: +420 736 536 028, Fax: +420 226 013 153
E-mail: info@golden-prague.cz, www: www.golden-prague.cz

Důstojný příjezd Masaryka do Lán

Milan Richtermoc - Petra Haasová

Reportáž z oslav 160. výročí narození T. G. Masaryka

Přestože měla být v ten den krásná, jasná a sluncem zalitá obloha, opak byl pravdou. V sobotu 6. března 2010 v půl páté ráno se do Čech jako na splašeném koni vrátila tuhá zima vyznačující se silným celodenním sněžením, prudkým větrem a venkovními teplotami, které se ustálily hluboko pod bodem mrazu.
Ukázalo se, že dobře udělali ti, kdo si za dopravní prostředek do Lán zvolili vlak. Nejlépe pak vlak historický, tažený parní lokomotivou Albatros. Ve vlaku, který z pražského Hlavního nádraží odjížděl krátce po osmé ranní, byly zařazeny historické vagony. Magnetem byl Masarykův salonní vagón, který prezident dostal 7. března 1930 jako dárek ke svému životnímu jubileu - 80. narozeninám. V sobotu ráno v salonním voze mimo jiné cestovala i první dáma České republiky Livie Klausová.
Návštěvníci, kteří si za dopravu do Lán zvolili automobil nebo autobus, na tom byli hůře. Sněhem zaváté silnice byly špatně sjízdné a na několika místech dokonce částečně zatarasené havarovanými vozidly. Parkovacích míst v Lánech také nebylo nadbytek. Vše ale nakonec dobře dopadlo.
Z parkoviště jsme se spolu s davem lidí vydali směrem k místnímu hřbitovu, kde je první československý prezident spolu s rodinou pochován. Podle jmenovek, praporů a také z rozhovorů jsme zjistili, že si zde dali dostaveníčko lidé nejen z celých Čech, ale také ze Slovenska, Německa, Rakouska, Itálie a Francie. Nadto jsme zde potkali i skupinku našich krajanů žijících v USA a v Kanadě. Co je sem přivedlo? První prezident Československa Tomáš Garrigue Masaryk – Prezident Osvoboditel!
Na místním hřbitově už bylo vše nachystáno: Urostlí mladí vojáci z Hradní stráže, jejich hudba, oficíři v historických uniformách československých legií, Sokolové, příslušnice Českého červeného kříže, čestní hosté, návštěvníci… Přestože počasí bylo stále sychravé a ledový vítr vanoucí odkudsi z hor Českého středohoří všem brzo zabarvil obličeje do červena, všichni přítomní zůstali milí, usměvaví a přívětiví. Také organizátorům se dařilo. Vše měli pod kontrolou. Oceňovali jsme, že jejich pokyny nebyly, jak jsme často svědky, plné arogance a nadutosti, ale taktní a ohleduplné. Byl to jeden z důkazů, jak duch T. G. Masaryka pozitivně působí na všechny zúčastněné.

A tu už tlumené hovory a hemžení lidí rozčísl trubačův vojenský signál. Lidé naráz ztichli a zpozorněli. Pěvecký sbor zanotoval píseň „Ach synku, synku…“ Masarykovu oblíbenou. A slavnostním krokem již přicházejí příslušníci Hradní stráže, kteří k hrobu přinášejí velký věnec od současného prezidentského páru - manželů Klausových. Stuhy na něm urovnala a Masarykově památce se poklonila Livie Klausová, doprovázená předsedou parlamentu ČR Miroslavem Vlčkem. Následují další oficiální i neoficiální hosté, věnce, květiny, svíčky... zakrátko je jimi pokryt celý Masarykův hrob. Slavnost kladení věnců trvala za stále nepříznivějšího počasí přes hodinu. Když na závěr zazněla Česká stání hymna, zpívali se slzami v očích snad všichni.

Pietní místo plné věnců a květin jsme po půldruhé hodině opustili a vydali se na okraj lánské obce k bývalému tereziánskému špýcharu, ve kterém bylo v roce 2003 zřízeno Muzeum TGM. Počasí se v ničím nechráněných místech zhoršilo. Přituhlo a nepříjemný studený vítr ještě zesílil. Obdivovali jsme zejména staré lidi, kteří nepřízni počasí čelili s nevídaným odhodláním a houževnatostí. Před muzeem, na mírně vyvýšeném podstavci, byl bílou plachtou zahalen předmět, který oprávněně budil zvědavost přítomných. První jezdecká socha prezidenta Masaryka v ČR! První jezdecká socha, kterou se během 80 let marných snah o její odlití a postavení nyní podařilo realizovat. Nikdo z přítomných si tento slavnostní okamžik nechtěl nechat ujít.
Ukázalo se, že Lány byly na příval hostů dobře připraveny. Nechyběly tu stánky s občerstvením a se suvenýry, a také velké stany sloužící k zahřátí návštěvníků. K dobré pohodě v nich vyhrávaly lidové kapely. Pak se ale k notovým partům dostali muzikanti z Ústřední hudby Hradní stráže a policie ČR, na tu slávu odění v parádních tmavěmodrých uniformách. Slavnost odhalení první Masarykovy jezdecké sochy mohla začít. Pocty se ujal středočeský hejtman David Rath s autorem díla, akademickým sochařem Petrem Novákem. I my jsme byli zvědaví na člověka, který dal soše nezaměnitelnou podobu. Je to vysoký, štíhlý, příjemný, poněkud plachý, ale stále se usmívající muž.

Také jemu se podobně jako řediteli Muzea TGM Františku Povolnému v to březnové sobotní odpoledne splnil velký sen.
Znáte zimní ticho na horách? Přesně takové bylo nyní v Lánech. Nevěřili byste, ale i nepříjemný vítr v tu chvíli ustal. Plachta se pomalu sunula dolů a prezident Masaryk, sedící v sedle na oblíbeném Hektorovi, byl odhalován v celé kráse. Přítomní bouřlivě tleskali, hudba hradní stráže přidala státní hymnu.

Petr Novák

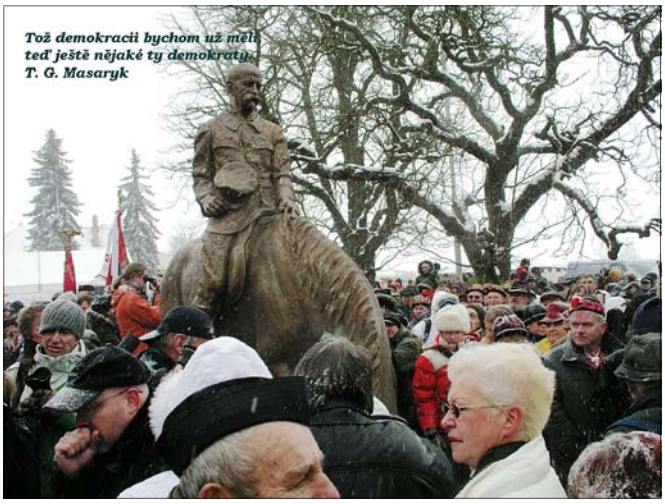

Bronzová socha TGM v mírně nadživotní velikosti váží kolem jedné tuny. Je vysoká 3,2 metru a dlouhá 3,5 metru. Nevysoký, podlouhlý podstavec citlivě a vkusně podtrhuje sochařovo umělecké dílo. Podél podstavce zasazená světla v noci celý artefakt jemně nasvítí. Skvěle v bronzu provedený Hektor, se skloněnou hlavou, se poklidně pase v trávě, prezident Masaryk se sejmutou čepicí a s laskavým výrazem je zamyšlen. Dílo, i když pojaté netradičně, se povedlo. Přítomní je právem chválí. Z hovorů je patrné, že oceňují i to, že „jejich“ prezident není na mohutném podstavci kdesi vysoko v oblacích, ale přímo u nich. Jakoby se při své oblíbené vyjížďce zastavil, jak měl ve zvyku, na kus řeči. Tento výjimečný státník nestojí na piedestalu. Je na dosah!

A už tu jsou fotografové a filmaři. Nejprve ti profesionální, kterým čas rychle ubíhá, protože uzávěrky v médiích se kvapem blíží, poté přichází na řadu ostatní. Každý se chce vyfotit a nafilmovat na památku a také proto, aby se mohl doma svým bližním pochlubit.
Potom se opět dostala ke slovům nebesa a s nimi ještě silnější vítr, hustější sníh a štiplavější mráz. Lidé se postupně stěhují z volného prostranství do vyhřátých stanů a do budovy muzea. Slavnost nerušeně pokračuje…
Museli jsme tu nádheru opustit, čekala nás náročná cesta zpět do Prahy. Přesto nám neuniklo, že na tvářích zůstavších se zrcadlila radost, nadšení, vděčnost i pokora. Lidé byli na sebe milí. Přijímali a ctili jeden druhého. A snažili se udělat pro ostatní vše, co bylo v jejich silách. Masarykův duch byl v Lánech opět přítomen.

Článek byl upraven pro Čechoaustralana a otištěn ve spolupráci s internetovými stránkami www.czechfolks.com/plus/

ČECHOAUSTRALAN

8

Generální konzulát České republiky,
169 Military Road, Dover Heights, NSW 2030
Tel: 02 9371 8877, Fax: 02 9371 9635

Vážení čtenáři Čechoaustralana,

Rád Vám oznamuji, že má nová kniha, na níž jsem pracoval 14 let, konečně vyšla. Líčí a dokumentuje úsilí československých špionů zničit australskou demokracii komunistickou revolucí.
Ještě když jsem žil třicet let v Západní Austrálii, v každém československém klubu jsme se s obavami ptali, kdo mezi námi slouží StB jako špion. Začal jsem po tom pátrat, když za mnou v roce 1996 přišli dva Australané, s tím že v Praze otevřeli tajné svazky. Nechtěl-li bych tam zajet a podívat se, nenajdu-li něco o Austrálii. Dvakrát jsem zaletěl a dost jsem toho našel. Uveřejnil jsem pak dva články s doklady v brisbanském listě Courier Mail. Způsobily paniku mezi naivními snílky, jak je nazývám ve své knize, která mi zabrala čtrnáct let práce na výzkumu, psaní a pokusu dostat ji do tisku:- **„Dangerous Dreamers: The Australian Anti-Democratic Left and Czechoslovak Agents“**. Popisuji v ní a dokládám osudy desítek sovětských, českých i slovenských agentů a špionů, kteří v Austrálii léta usilovali o komunistickou revoluci. Prozkoumal jsem nejen tajné prameny v Praze, ale i v Austrálii a v USA. Harvardský profesor Mark Kramer mou knihu označil za vynikající. Tehdejší šéfredaktor z Brisbane je dnes šéfredaktorem The Australian a hodlá uveřejnit z mé knihy ukázky. Lze ji zakoupit nejlevněji na amazon.com

S pozdravy z Annapolis, MD, USA, **Petr Hrubý**

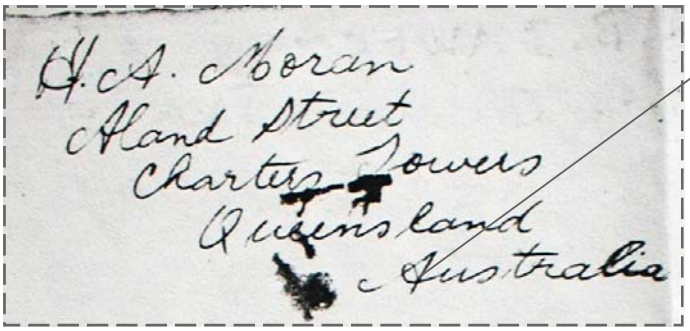

Australané v Rychnově nad Kněžnou před 65 lety

Josef Krám

V květnu si připomeneme 65. výročí skončení 2. světové války, tu historii "velkou" bychom měli znát, zkusme se dopátrat někoho konkrétního. U nyní už 85letého Vladimíra Netíka jsem objevil při shánění materiálů pro svůj DVD průvodce Rychnovem nad Kněžnou (www.rychnovskypruvodce.info) nezvyklé svědectví - adresy spojeneckých vojáků - zajatců, kteří se ocitli v tom čase právě zde pod Orlickými horami a jimž tu Vladimír Netík tlumočil. Ony adresy mu napsali na památku právě oni, a tak tu najdeme kontakty do Skotska, Nového Zélandu, Velké Británie i Austrálie (viz http://leteckaposta.cz/291111606). Při dalším hledání jsem přišel na jejich snímky z příjezdu na rychnovské Staré náměstí, pak nějaké fotografie před jejich "ubytovnou" v tehdejší tzv. chlapecké škole a dokonce obrázek dvou z těch vojáků s tehdy malým Rudlíkem, později slavným Rudolfem Roklem - i u nich byli ubytováni. Zkusil jsem psát do oněch zemí, ale bezvýsledně, tak se obracím na váš časopis. Třeba by někdo po 65 letech mohl pomoci, a když nic jiného - přeptat se mailem či telefonicky.

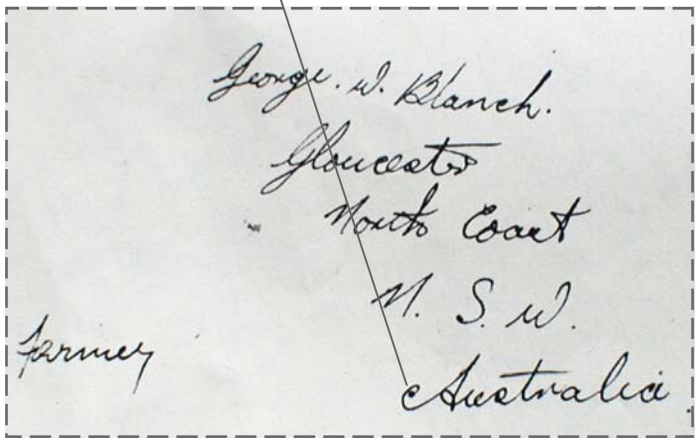

checkusouttravel
Czech Republic Specialist

NOVINKY NAŠÍ KANCELÁŘE -

Denní lety s Emirates - Airbus A330-200: Dubai - Praha, od 1. 7. 2010

Kombinace China Airlines a Czech Airlines do Prahy nebo do Vídně

Podobně na Korean Airlines - osvěžující stopover v Seoulu

Informujte se o výhodných cenách již od $1700, využijte skvělé nabídky!

www.checkusouttravel.com.au
(cestování z Austrálie)
www.checkusouttravel.cz
(cestování z ČR)

E-mail: info@checkusouttravel.com.au

Tel: 1300 794 543

krajane.net
= zajímavé internetové stránky
www.krajane.net,
určené k získání a výměně informací
týkajících se zahraničních Čechů po celém světě
DUBEN/KVĚTEN 2010
9

Glosa Miloše Ondráška

TENTOKRÁT O VÝZNAMNÉ KNIZE

Se jménem Petr Hrubý jsem se poprve setkal v roce 1980, spolupracoval jsem s měsíčníkem „Hlasy“, který v Melbourne nahradil čtrnáctideník „Hlas domova“ zaniklý po téměř třiceti letech vydávání. „Hlasů“ se ujal Petr Rada a u něj jsem se setkal s obchodním zástupcem nakladatelství Pergamon Press, který do redakce přinesl k recenzi publikaci Petra Hrubého *Fools and Heroes: „The Changing Role of Communist Intellectuals in Czechoslovakia“ (Oxford, 1980).* Knihu mi pak Rada půjčil, v podstatě referovala o ohlasech českého tisku na dubčekiádu. Našel jsem v ní poznámku o autorovi, přednášel na vysoké škole v Perthu, dříve jsem o něm neslyšel. V roce 1990 zemřel můj dobrý melbournský známý M. Cigler, autor prozatím nenahraditelné publikace „The Czechs in Australia“. Do Západního Německa jsem poslal nekrolog do novin české exilové sociální demokracie, tato strana měla v Austrálii dva členy, Cigler byl jeden z nich, několikrát mi to zdůraznil (tím druhým jsem nebyl já). Redaktor těchto novin můj text nesprávně smíchal s řádky Petra Hrubého, který také připomněl Ciglerův přínos. Na Hrubého jsem pak narazil v několika článcích tématicky zaměřených na australskou politickou levici, jak je uveřejnil zdejší tisk.
Po roce 1945 usilovali českoslovenští komunisté o vytvoření nových forem přechodu od národní a demokratické revoluce k socialistické, halasně je označovali jako mírové a lidově demokratické. Byl to experiment, který na bázi papírové tzv. Národní fronty sledovala světová pokroková veřejnost se sympatiemi. Kdyby se podařil, mohl mít velký mezinárodní dopad. V této snaze Československo silně a nákladně podporovalo australské levicové hnutí, jako mecenáš zvalo a prvotřídně hostilo řady Australanů, od levicových politiků, akademiků, studentů, novinářů přes spisovatele po odboráře, aby poznali život v Praze, Tatrách a západočeských lázních.
Koncem roku 2007 vyšla v brněnském nakladatelství Stilus téměř pětistránková publikace Petra Hrubého „Nebezpeční snílci – australská levice a Československo“. Protože žiji v Austrálii, přečetl jsem si ji se zájmem, uvažoval jsem ale, jaké čtenáře v republice tato tématika přitahuje, zejména když okruh informací končí kolem roku 1968. Samozřejmě neuchází pozornosti politologů a těch, kteří se věnují studiu československých poměrů v druhé polovině minulého století. Myslel jsem si, že by otevřela oči čtenářům v Austrálii a že by měla vyjít v angličtině.
K tomu došlo začátkem tohoto roku: **Peter Hruby „Dangerous Dreamers – The Australian Anti-Democratic Left and Czechoslovak Agents“** (iUniverse, Inc, New York, 2010, pp.387, US$ 26.95). Jde o přepracovanou a australskou specifičností doplněnou verzi okolností, kterými se autor zabývá po desítiletí a které jsou mu důvěrně známé.
Kromě osobní korespondence a rozhlasových a televizních rozhovorů Hrubý uvádí deset stránek knižních odkazů a šest stránek časopiseckých či novinových referencí, což dokazuje ponor jeho bádání. Snad nejpoutavější je okolnost, proč se českoslovenští komunisté tak zajímali o Austrálii. Je to zvědavost čsl. ministerstva vnitra upřená na československé poúnorové uprchlíky, politické exulanty. Nešlo jen o sbírání informací, jak se v novém domově usadili a jak si vedou, ale i o usilovnou snahu naleptat krajanskou soudržnost a proniknout do exilových organizací. Nejkřiklavější příklad Hrubý uvádí z konce padesátých let, kdy Československý klub v Sydney byl řízen z Prahy přes čs. generální konzulát, tehdejší předseda klubu Václav Mládek byl zkorumpován do krajnosti, např. byl pozván do ČSSR, kde strávil tři měsíce včetně výletu do Moskvy, letenky a všechny výdaje hrazeny. O rok později letěl znovu. Hrubý se dále zmiňuje o tom, že komunistická státní bezpečnost se usilovně snažila infiltrovat i ostatní krajanské organizace v Austrálii. Toto všechno bylo realizováno pomocí čs. konzulární služby v Sydney a v první polovině padesátých let i v Melbourne, tento úřad byl ale po kratší době uzavřen. Hrubý dokumentuje činnost konzulátu v Sydney do roku 1968, domnívám se, že konzulární personál v tomto směru byl aktivní až do roku 1989. Zviklat pevnost exulantů měly také do Austrálie zasílané české filmy produkované tehdy rudým Barrandovem, byly to zdánlivě nevinné jak historické příběhy tak veselohry, vždy v nich byla zašita vítězná moc lidu. Možná, že quasikomicky působila v roce 1954 návštěva Melbourne a jiných měst teologa Josefa Hromádky, představitele evangelických luteránů. Tato církev se domnívala, že komunismu nebylo správně porozuměno, napojila se na podobně smýšlející mezinárodní mírové hnutí, „The World Peace Council“. Hromádka mezi exulanty nepochodil, v roce 1956 ale přijel znovu, tentokráte pod korouhví jiného Sověty řízeného hnutí - „The World Council of Churches“. Takových návštěvníků poslal na druhý konec světa tehdejší prezident Zápotocký několik, vždy s ubohým dopadem. Pražský německy píšící novinář Egon Ervín Kisch připlul na pozvání na v Melbourne svolaný prosovětský Australský kongres proti válce a fašismu. Australané na tohoto levicově orientovaného žurnalistu kupodivu nezapomínají, „Čechoaustralan“ o něm psal v dubnovém čísle minulého roku. Hrubý poznamenal, že státní archiv v Canberře dosud neumožnil nahlédnutí do dokumentů vztahujících se ke Kischovi, leccos by se osvětlilo, také to, zda Kisch přijel do Austrálie jako agent ve službách Sovětského svazu. Toto podezření vyplývá z publikace Ivana Svitáka *Velký skluz, dobrovolná sovětizace 1938-1948*, Otto Katz, plukovník KGB (stalinská špionážní služba), působil v Praze a Kisch byl jeho “zasvěceným přítelem“. Sviták se ponejvíce zabývá okolnostmi násilné smrti Jana Masaryka, toto téma v knize P. Hrubého není zahrnuto. Tak jako nikoliv v šedesátých letech Státní bezpečností připravovaný únos, případně zavraždění, prominentního čsl. exulanta, novináře a vydavatele exilového Svědectví

Muzeum českého a slovenského exilu 20.stol., Štefánikova 22
Brno 602 00, Email: muzeumexil@muzeumexil.cz

Pavla Tigrida (a po roce 1989 českého ministra kultury), když odmítl nabídku StB o spolupráci, podobně jako J. Josten, editor informačního zpravodajství v Londýně.
Jako magnet přitahoval pozornost P. Hrubého Ian Milner, agent č. 9006 s krycím jménem A. Jánský. Na Novém Zélandu narozený Milner začal pracovat v roce 1944 na australském ministerstvu zahraničních věcí, po třech letech ho Austrálie poslala do bezpečnostního aparátu Organizace spojených národů v Novém Yorku. Pilně posílal významné špionážní zprávy do Moskvy a do Prahy a když se nad ním začala stahovat síť odhalení, Praha se stala jeho útočištěm. Začal tam učit na odborářské jazykové škole a zapadl do skupiny Australanů, kteří se v Praze drželi kolem Sověty vydržovaného Mezinárodního svazu studenstva s předsedou Jiřím Pelikánem. Milner dostal pedagogické zaměstnání na Karlově univerzitě, obdržel tam doktorát a habilitaci, stále udržoval spojení s StB, podal udání na 110 studentů a zaměstnanců tohoto učiliště. První i druhá Milnerova manželka (rozená Mařanová) byly zapojeny do sítě StB. Milner zemřel v Praze v roce 1991. S pomocí své druhé manželky překládal do angličtiny českou poezii. Hrubý věnoval Milnerovi 43 stran své knihy. Po kapitole zaměřené na marxistické konspirátory australského původu spojené s československým totalitním režimem se autor zabývá špionážní a podvratnou činností zaměstnanců čs. konzulátu v Sydney v letech 1950 – 1970.
Lituji, že období od srpna 1968 do listopadu 1989 nebylo v knize obsaženo co se týká české pospolitosti v Austrálii. Krátce po svržení komunismu v republice jsem se ve spolupráci se starostou Sokola v Melbourne obrátil na čs. velvyslance v Canbeře s žádostí o popis činnosti StB agentů v Austrálii. Velvyslanec odpověděl, že nic takového v Austrálii neexistovalo. Později a zcela nezávisle tuto otázku položil Petr Hrubý a zřejmě již od jiného velvyslance se dozvěděl, že dossier o infiltraci čs. exilu v Austrálii byl v prosinci 1989 odeslán do Moskvy. Bude někdy odtajněn? Naše generace by se velmi zajímala, pro naše vnuky a vnučky to bude pravděpodobně bývší a nudné téma.

Česká zdravotní sestra hledá práci ošetřovatelky v Sydney. Také uklidím. Dokonalá znalost angličtiny, reference.
Tel. Martina 0410742003,
email: cz_martina@yahoo.co.uk

Napolo splněné přání

Stanislav Berton

V letech 1948 - 1954 jsem pracoval jako podvrátný – začínal jsem od píky – v londýnském předměstí Earl's Court na noční službě ve velkém činžáku. Čas jsem trávil nejen četbou časopisů a knih, ale také psaním epigramů a satirických veršů. O tehdejších politických poměrech v poúnorovém komunistickém Československu jako i o počátcích rozháraného exilu bylo těžké, jak pravil římský klasik, nepsati satiru – „Difficile est satiram non scribere" (doufám, že mě paměť neošálila, mám právo na vynechávky, jsem ročník 1924)
Napsal jsem téměř 300 epigramů zveřejněných ve sbírkách *První kopa trní, 1951* (pravděpodobně první publikace exilu), *Druhá kopa trní, Hornická balada*. Troufl jsem si v nich i předpovídat osudy politických veličin. V Edici satiry, kterou jsem vydával s Robertem Vlachem, jsem zveřejnil *Padni komu padni* a přispěl do Výběru exilové satiry I a II (1953 - 54). Tam jsem také napsal následující verše:-

AŽ PŘIJDE DEN...

Osm hodin denně myji,
rok za rokem zvolna míjí,
myji lžíce, myji hrnce...
Zda se jednou dočkám konce?
Myji a sním o návratu,
jak obejmu mámu, tátu,
kolik pus dám děvčeti,
jež vyběhne v ústrety.

Otázka se přitom vtírá:
Co se členy Politbyra?
Ta čeládka musí pykat!
Neměl bych to nahlas říkat,
odpusťte mé hříšné touze,
oko za oko chci pouze.
Po tak dlouhém umývání
musí přijít zúčtování!

Zavrhuji šibenice.
Posaďme je do věznice
(tohle nemá obdoby!),
ať tam myjí nádobí
doživotně, dennodenně!
Ja pak budu spokojeně
zažívati na zahrádce
pomstu chutnající sladce.

Česká tisková kancelář zveřejnila koncem minulého roku zprávu: *„Bývalý tajemník Ústředního výboru předlistopadové komunistické strany, předseda tehdejšího Socialistického svazu mládeže a po revoluci 1989 úspěšný podnikatel Vasil Mohorita se prý již několik let živí mytím nádobí v londýnských restauracích. Uvedl to server Euro.cz".*
Doufám, že zpráva Euro.cz je pravdivá. Nerad bych se radoval z novinářské kachny, která by mě připravila po tolika letech o hřejivý pocit uspokojení.

ČEŠI – NÁROD BEZ HRANIC

Jeden z nejstarších krajanských spolků v Americe – newyorský Bohemian Citizens' Benevolent Society of Astoria, uspořádá na podzim seminář pod názvem „Češi – národ bez hranic". Organizátoři akce zvou krajany z celého světa, kteří by měli zájem zúčastnit se této plánované otevřené diskuse na téma stát, národ, krajané, vztah státu ke krajanům nebo opačně poměr krajanů k českému státu.
Seminář přístupný nejširší veřejnosti je plánován na 1.-3. října 2010 v New Yorku. Seminář připravuje Český občanský dobročinný spolek v Astorii, New York. Tento krajanský spolek byl založen v roce 1894 a dobročinnou sbírkou si našetřil na vlastní klubový dům – Bohemian Hall, který si postavil v roce 1910. V letošním roce 2010 tomu tedy bude právě 100 let a seminář se uskuteční v rámci oslav stého výročí postavení Bohemian Hall.

Pavel Vančura, hlavní organizátor, nám k celé akci napsal: „Našemu spolku je dokonce více než těch sto let, ovšem není to žádná společnost staromilských dam a pánů, kteří by si při nedělní kávě nostalgicky a se slzou v oku, za poslechu Smetanovy Vltavy nebo Dvořákovy Novosvětské, zavzpomínali na staré dobré časy a na starou ztracenou vlast. Naopak, náš spolek dnes klokotá mladistvým životem a rychle se rozrůstá o nové přistěhovalce z Čech, Moravy, Slezska a ze Slovenska a o jejich americké manžele a manželky. Vitalita spolku se projevuje v nových a nových aktivitách a akcích, ale i v konfliktech, které nespočívají ani tak v generačním rozdílu, jako spíše v kulturním a politickém původu a čistě individuálním přístupu každého člena spolku. Místo, abychom přijali jako danou a neměnnou pozici krajanů jako outsiderů, v kontrastu k insiderům v České republice, chápeme naše postavení jako rovnocenné s příslušníky našeho národa v Čechách a kdekoliv jinde ve světě. Považujeme nás všechny (nás tady a je tam) za příslušníky stejného a jediného českého národa, se stejnými právy na příslušnost k tomuto národu – na jeho odkaz, přítomnost i budoucnost. Touto otázkou se chceme na našem semináři také hlouběji zabývat.
Na našem semináři se nebudeme vyhýbat ožehavým tématům, která se týkají vzájemného vztahu státu, vlády, národa a společnosti. Ukážeme si na příkladu naší nové vlasti, Spojených států, jak jsou tady tyto vztahy chápány, a pokusíme se je srovnat s chápáním v jiných zemích, především v České republice. Naší výhodou oproti konferencím v Čechách je to, že nejsme na české vládě nijak závislí a že se tedy bez obav můžeme pustit do jakéhokoliv tématu, které by třeba čeští vládní hostitelé v Praze mohli přijímat s rozpaky či nevolí.
V současnosti hledáme účastníky, řečníky a diskutéry a vyzýváme všechny členy našeho spolku, aby se semináře zúčastnili jednak jako diváci, ale také jako přednášející a diskutující. Dále vyzýváme americké Čechy odkudkoliv ve Spojených státech a z Kanady. Také bychom chtěli, aby se zúčastnili krajané z jiných zemí a krajů, ať už z Evropy, nebo i z Austrálie, Nového Zélandu a odjinud. Samozřejmě, že si přejeme, aby nás navštívili a aktivně se podíleli na výměně názorů reprezentanti české vlády a dalších organizací v České republice. S ohledem na skutečně obecná témata semináře zveme i příslušníky jiných etnických skupin a národů z Astorie a New Yorku. Tyto skupiny navíc důvěrně znají náš klubový dům Bohemian Hall, neboť jej také pravidelně využívají pro svoje akce – Řekové, Italové, Irové, Chorvati, Kubánci, Bangladéšané a další. A nakonec chceme uvést a vyslechnout si názory na národ, stát, společnost a vládu od zástupců třech hlavních světových náboženství – židů, muslimů a křesťanů. Termín potvrzení řečníků je 30. dubna, termín odevzdání referátů je 30. září. Zájemci se mohou obracet na organizátory semináře.
Na seminář budou navazovat týdenní oslavy stého výročí našeho klubového domu, včetně představení a koncertů českých hudebních lidových, klasických, populárních, folkrockových

ČESKÝ DIALOG
objednávejte na adrese strizovska@seznam.cz
v Austrálii k objednání také na adrese Jana Růžička
82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431
e-mail: Ruzickajana@yahoo.com.au

a rockových umělců a dále všeobecná veselice s množstvím značek piva dovezených z České republiky a s hostinou připravenou známým pražským šéfkuchařem.
Amerika měla odlišný vývoj než Evropa. Už její první evropští osadníci si navykli na značný stupeň občanské samostatnosti a odpovědnosti díky velmi volnému, místy až neexistujícímu dohledu ze strany anglické koloniální vlády. To bylo způsobeno nejen vzdáleností od rodné země, ale i jejich protestantismem a občanským sebevědomím, které lze vystopovat až do doby Magny Charty Libertatum ve 13. století. V 18. století dostala jejich vžitá občanská hrdost navíc ještě mocnou podporu od myšlenek osvícenských filozofů. A to všechno nakonec vyústilo ve Válku za nezávislost a vznik Spojených států. Po celou dobu své existence si USA uchovávají značný důraz na vlastní zodpovědnost občanů a menší roli vlády, než je tomu tradičně v Evropě. Tyto ideály ovlivnily a nadále ovlivňují i další národy, které přišly do Ameriky – od Irů, Italů, Skandinávců, Poláků a Rusů až po Židy, Araby a Číňany. Ani Češi k nim nezůstali imunní, jak dokazují četné památky, které po sobě tito přistěhovalci z někdejšího Rakouska zanechali.
New York má tradičně vedle Chicaga nejvíce koncentrovanou českou populaci. Česká komunita v New Yorku se však od prvních přistěhovaleckých vln v 19. století po dnešek zásadně změnila. Nelze zjednodušeně tvrdit, že na začátku byla početně silná a dnes, po 100 až 120 letech vesměs nárazového přistěhovalectví, je zanedbatelná. Takové úvahy jsou zavádějící. Kdybychom se podívali na výsledky posledního sčítání lidu v USA, našli bychom zde

několikanásobně více obyvatel, kteří se hlásí k českému původu, než jak tomu bylo před sto lety. Co se změnilo je struktura této „české“ populace, jazyk, kterým mluví, a vztah k širší americké společnosti a jiným etnikám v této zemi. A jiný je také její vztah k původní domovině – českým zemím a přeneseně k českému státu (v současnosti k České republice, ale tak je tomu z celého toho století teprve posledních 17 let).
Naši předkové – čeští přistěhovalci, kteří nepočítali, že se za svého života vrátí do rodné vlasti, se nezabývali ve svých spolcích jenom "účely gymnastickými, pěveckými a dramatickými," jak se tehdy psalo, ale také ekonomickými a sociálními - od zakládání vlastních „kampeliček“ (Credit Union), až po onu "ochranu vdov a sirotků".
Důležitou dnešní specialitou newyorské krajanské komunity je její směsice politických uprchlíků z různých vln - zejména po roce 1948 a 1968, mezi kterými je, dá se říci, větší rozdíl než mezi osmdesátníky a šedesátníky v České republice. Tento jev dobře vysvětlil Ota Ulč svým známým výrokem: *"Každému z nás se rozbily hodinky o hraniční kámen"*.
Mnozí dnešní newyorští Češi dnes létají do Čech i několikrát za rok, nebo tam pravidelně tráví značnou část roku. S nástupem internetu se pak naše domovina stala téměř tak dostupná jako běžnému občanovi v České republice. V Brooklynu nebo na Staten Islandu můžeme pravidelně sledovat televizní programy, číst český denní tisk a přihlásit se do tisíců blogů, kde můžeme diskutovat bez jakéhokoliv místního či národnostního omezení, jen když jsme schopni komunikovat v češtině. Otázkami národní a státní sounáležitosti českých vystěhovalců a jejich potomků se bude zabývat právě náš seminář.“

Pavel Vančura (pvancura@nyc.rr.com), Jan Krondl (Jan.Krondl@verizon.net), - organizátoři semináře, Petr Vančura (p_vancura@yahoo.com), - tajemník semináře, webové stránky spolku BCBSA - www.bohemianhall.com

EXCLUSIVE Bohemia
HAND MADE CRYSTAL

Český ručně broušený olovnatý křišťál

dekory lehké - jednodušší, i bohaté; klasické a moderní - dle představ a přání našich zákazníků

www.bohemia-exclusive.cz

V katalogu naleznete rozsáhlý sortiment tvarů a velikostí. Nechte se inspirovat výběrem z více než 300 možností. Každý výrobek je originálem.
Objednávky přijímáme faxem nebo e-mailem. Rádi vás také přivítáme v naší nové dílně na Vysočině na adrese Chlum 173, 582 35 Lučice.

Tel.: +420 569 489 512, Fax: +420 569 432 385, Mobil: +420 602 192 784
E-mail: info@bohemia-exclusive.cz

ČESKÉ FILMY, SERIÁLY, POHÁDKY, HUDEBNÍ POŘADY

$4/DVD

Budete-li mít zájem, velice ráda zašlu celý seznam. Stačí jen zavolat na 83616903 a zanechat vaše jméno a adresu. Nebo můžete psát na filmyapohadky@seznam.cz

Americká hymna

Frank Nykl

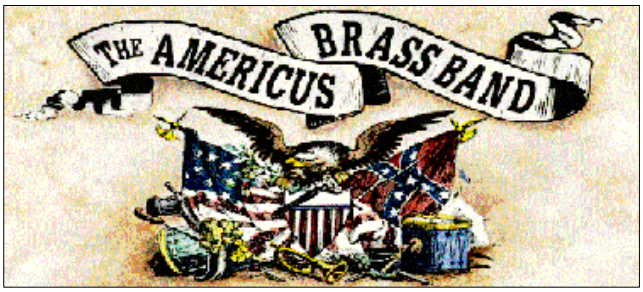

Chtěl bych začít historkou ze slavnostního otevření Muzea Buffalo Billa na ranči Rolftown pod Brnem dne 4. 6. 2005. Tehdy tam byli pozváni i zástupci velvyslanectví Spojených států, kterým bylo nabídnuto přestřižení slavnostní pásky. Hned potom jsme si za zvuků nám známé skladby všichni stoupli do pozoru a sundali klobouky. Američané se na nás s nepochopením dívali a nevěděli, co se děje.
My jsme jim totiž zapomněli říci, že máme originální nahrávku skladby, která se po čase pak stala jejich hymnou. Když dozněla předehra a začala známá melodie hymny, postavili se do pozoru také.
Po skončení jsme jim vše vysvětlili.
To, že má Buffalo Bill zásluhu na tom, že ze zcela neznámé notové nahrávky hudební skladby nakonec vznikla hymna USA, ví u nás málokdo.
V roce 1931 se stala oficiální americkou národní hymnou skladba "Star Spangled Banner", která se hrála po třicet let předtím pravidelně při zahajování každého programu Wild West Show. Po této mnohaleté tradici je dnes možno tvrdit, že můžeme poděkovat kapelníku Sweenymu a jeho *Cowboy Bandu* za to, že měli tak veliký vliv na širokou veřejnost a ta si pak vybrala skladbu "Star Spangled Banner" za svou národní hymnu.
Celé CD nahrál soubor *The Americus Brass Band*. Díky Muzeu Buffalo Billa a díky Lyn House, ředitelce tohoto muzea ve Wyomingu, která mi zdarma CD poslala, mělo možnost naše obecenstvo poprvé po 99 letech slyšet v Evropě tyto unikátní skladby. Hned na začátku je i hymna USA v historickém podání *Cowboy Bandu*, kterou jsme celé show začínali.
Když už jsme se dotkli toho, kdo a jak zná svou národní hymnu, kdo dnes s určitostí ví, že ta naše „Kde domov můj" byla poprvé uvedena v prosinci 1834 v „první národní frašce se zpěvem" zvané Fidlovačka na prknech Stavovského divadla v Praze? Potom rychle zlidověla a získala titul národní písně. Čechy byly tedy prvním státem, který měl jako hymnu divadelní šlágr! Hymnu tvoří pouze první (oproti originálu lehce pozměněná) sloka písně; druhá je dnes mezi lidmi téměř neznámá.

Tady je:

Kde domov můj,
kde domov můj?
Znáte v kraji bohumilém
tiché duše v těle čilém,
jasnou mysl, vznik a zdar
a tu sílu, vzdoru zmar?
To je Čechů slavné plémě,
mezi Čechy – domov můj,
mezi Čechy – domov můj!

Buffalo Bill´s Cowboy Band - byla vážená kapela a měla velmi přísnou disciplínu za vedení Williama Sweeneyho. Byla to kapela s neuvěřitelnou životní sílou a působila tak dokonce i v Evropě, odkud všechny tehdejší vojenské kapely koncem 19. a začátkem 20. století pocházely. *Cowboy Band* byl nepostradatelný jako základní prvek Buffalo Bill's Wild West. Kapela vyjadřovala potřebnou atmosféru, podbarvovala a stupňovala napětí publika. Doprovázela vystoupení, vyplňovala hluché prostory mezi čísly a vyvolávala odezvu publika na napínavou atmosféru vystoupení při jejich významnějších číslech. Nyní jeden z univerzitních profesorů z Wyomingu sestavil její nové CD tak, že poprvé po sto letech znovu vzkřísil hudbu tohoto bandu. Kapela je vlastně původní dechovka, ale přesto má velikou cenu pro znalce a milovníky historie Buffalo Billa u nás.

Nejen Australané a zdejší krajanská komunita, ale i návštěvníci Tasmánie z celého světa včetné slavných, nešetří chválou na vína Josefa Chromého. Tato vína nesou mnohá prestižní ocenění, získala desítku trofejí a přes devadesát medailí.

Čechoaustralan Josef Chromý OAM rozvinul tasmánské vinařství do nebývalých kvalit, ze znamenitých odrůd milujících chladnější podnebí Tasmánie vypěstoval s pomocí vyspělé vinařské technologie vynikající Pinot Gris, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Riesling, Gewurtztraminer a Pinot Noir. Znamenitá jsou také jeho šumivá vína s nám lahodně znějící vinětou PEPIK.

Návštěva vinného sklepa a restaurace Josefa Chromého v Relbii, pouhých patnáct minut jízdy od Launcestonu, patří dnes již k vyhledávaným zážitkům při objevování Tasmánie. Nedostanete-li se tam v nejbližší době, dopřejte si alespoň chutě vín tohoto úspěšného vinaře.

Josef Chromy Wines
370 Relbia Road, Relbia
Tasmania, Australia 7258
Phone: +613 6335 8700, Fax: +613 6335 8774
Email: wine@josefchromy.com.au
web: www.josefchromy.com.au

www.leadersmagazine.cz
Prague • Brno • Ostrava • Plzeň • Liberec • Olomouc • Ústí nad Labem
LEADERS
Hradec Králové • České Budějovice • Pardubice • Zlín • Karlovy Vary • Jihlava

Každý hudebník nosil široký klobouk, kožené návleky kalhot, westernové boty, dlouhou košili, vestu a pouzdro na pistoli ze surové kůže, ačkoli kdo ví, jestli vůbec někdo z hráčů dokázal honit dobytek a mnoho jich neumělo ani střílet. Jejich uniforma byla nezvyklá na dobu, kdy všechny ostatní kapely měly jednotné vojenské stejnokroje. Hudba, kterou předváděli, byla zrcadlem doby - pořadové pochody, prvky ragtime, lehké ouvertury a lidové písně. Dokázali tím pohladit a obrousit často drsné a tvrdé hrany lidí a ragtime nebo indiánská hudba pomohla učinit tak cizí kulturu přijatelnou a vzrušující pro miliony návštěvníků v Americe i Evropě. „*Buffalo Billův Cowboy Band* je spravedlivý ke všem menšinám a nevyzdvihuje nikoho," uváděl New York Press v roce 1895.

Diamond Plating Co. Pty. Ltd.

Manufacturers of Precision Industrial Diamond Tools.

14 SHEARSON CRESCENT
MENTONE VIC 3194
PHONE: 9584 5566
FAX: 9583 9339

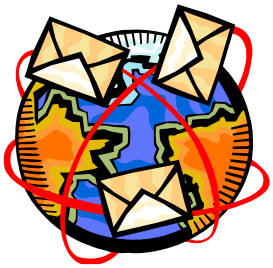

ODTUD A ODJINUD

♠ Ti, co měli nebo ještě mají rádi předválečné levicové divadlo Voskovce a Wericha, by si měli přečíst, spíše mít ve své knihovně, nedávno vydanou třísvazkovou korespondenci, nakl. Akropolis a nadace Jana a Medy Mládkových. Je to panorama životů obou komiků. Jejich umělecké cesty se rozešly, polarizoval se rozdíl charakterů. Werich kompromisně přijal podmínky v totalitním státě, Voskovec svobodu v existenčně obtížnějším prostředí. Není žádné tajemství, že Werich byl v ČSSR jeden z nejbohatších herců a ze strachu se na osm let k Voskovcovi obrátil zády.

♠ Televizní stanice BBC uvedla pořad označující Českou republiku za tranzitní území obchodu s ženami. Pánské jízdy Britů do evropských metropolí jsou všeobecně známé. Reportáž kromě tohoto popisovala, jak novinář vydávající se za majitele londýnského nevěstince se setkal na dálnici u Rudné blízko Prahy s mužem, který mu nabízel dvě ženy po 3500 eurech měsíčně s tvrzením, že mu každá vydělává 90 tisíc Kč za měsíc.

♠ Za co všechno Praha nemůže! Před čtyřmi roky se tam sešla Mezinárodní astronomická unie a rozhodla, že Pluto nesplňuje gravitační podmínky pravé planety a byl tak vyřazen z planetární společnosti. To vzbudilo rozhořčenou nelibost mezi astronomy a Charona, měsíce obíhajícího Pluta, to zarmoutilo. Nespokojenci zahájili protiakci, letos v americkém státě Illinois bylo uzákoněno, že Pluto je pravá planeta, napravili tam stav věcí navzdory IAU a vyhlásili, že 13. březen se bude každoročně slavit jako den Pluta.

♠ V Bruselu dochází k veledůležitému zasedání, soud Evropské unie rozhodne, zda ČR nebo Polsko bude používat slovo kabanos pro tuto bohulibou uzeninu. Také vzniká spor, zda kielbasa mysliwska vytlačí mysliveckou klobásu.

♠ Humanitární oddělení české katolické Charity působilo na Haiti od r. 2004. Kromě vyřizování adopcí dětí na dálku tam úspěšně realizovalo projekty *Daruj střechu nad hlavou* a *Čistá voda*. Pracovnice této organizace a český katolický kněz R. Musil tam přežili lednové katastrofální zamětřesení. Češi a Moravané sponzorsky podporovali 518 dětí na Haiti. Republika věnovala na humanitární účely přes 60 mil. Kč, odjezd libereckých záchranářů se oddálil o měsíc, Slováci reagovali okamžitě bez byrokratického zdržení.

♠ Podle průzkumu veřejného mínění většina Čechů se necítí ani chudá ani bohatá, 75% dotázaných uvedlo, že jejich finanční situace je průměrná. Zbytek se pokládá spíše za chudáky než boháče. Evropský statistický úřad uvedl data ukazující, že Češi netrpí materiálním nedostatkem, chudoba podle této zprávy hrozí 9% obyvatel ČR, ostatním státům Evropské unie 17 procent. Dále, jestliže Česká republika odmítne přijímat přistěhovalce, počet obyvatel během příštího půlstoletí klesne o 1.8 milionu.

♠ V Praze narozený R.M. Rilke (1875-1926) stále přitahuje pozornost čtenářů poezie v celém kulturním světě.

Samozřejmě, je to také básníkovo nazírání na filosofii, na myšlení. V melbournských knihkupectví si nyní můžete koupit nově vydanou „In the Company of Rilke“ (autorka: Stephanie Dowrick, nakl. Allen&Unwin, 2009, $35), dočteme se, že Rilkeho básně mají náboj obohatit a osvěžit čtenáře. V knize jsem našel několik referencí týkajících se Prahy, bohužel nikoliv Vrchotových Janovic u Benešova, kde Rilke býval hostem šlechtičny Sidonie Nádherné, která v roce 1948 emigrovala do Londýna.

♠ Na inzerátu v pražské Annonci jsme mohli číst v polovině prosince m.r. „Zánovní dámský kožich a čepice, korejský pes, málo nošené, velmi dobrý stav, vel. 42-44, cena 2990 Kč“ Brusel již v roce 2008 zakázal, aby se v celé Evropské unii prodávaly výrobky z kočičí a psí kůže, české úřady toto rozhodnutí přehlížejí. Je všeobecně známé, že v některých asijských zemích je běžně k dostání psí maso pro lidský konzum, samozřejmě se zužitkuje i kůže. Hlavním důvodem zákazu je nelidský způsob dopravy psů na velmi krutou porážku bez omráčení, někdy se kůže stahuje za živa, údajně se tak zvýrazní jakost masa.

♠ Osmapadesátiletý výtvarník Pavel Buchner, který opustil ČSSR v roce 1981, žije v severní Anglii, získal první cenu v soutěži Northern Art Prize za instalaci světelného projektu nazvaného Eclipse (Zatmění). Buchner je profesorem na Manchester University. V Praze vystavuje výtvarník Jiří Dokoupil žijící od roku 1968 v Německu a také australská malířka R. Honsová, dcera básnířky Hany Gerzanicové. Na univerzitě v Heidelbergu vystudoval v padesátých letech Zdeněk Slouka. Po únoru 48 emigroval do Austrálie, kde se mimo jiné živil tím, že chytal krysy. Austrálie se mu nelíbila, odjel studovat a nakonec skončil jako jediný Čech zaměstnaný v Pentagonu, v Americe psal do novin a přednášel politologii na univerzitách. Po roce 1990 se vrátil do Prahy a své exilové zkušenosti popsal v knize „Po skryté stopě“.

♠ Neblaze známý František Čuba, hrdina socialistického zemědělství, bývalý předseda JZD Slušovice, výkladní to skříně komunistického hospodářství, bude v nově Milošem Zemanem založené politické Straně práv občanů působit jako hlavní poradce a pomáhat při přípravě programu v oblasti zemědělství. Do Melbourne emigrovala krajanka, která v tomto družstvu pracovala a když vypráví, jak se tam hospodařilo, můžeme se otřásat jak smíchem tak hrůzou.

KVĚTINY VŠ
nejkrásnější řeč světa
Potěšte své blízké květinou!
Doručování květin
v Brně a celé ČR
www.flower.cz
www.kvetinyvs.cz
Tel/fax: 00420 545 219 437

♠ Teprve po čtyřiceti letech se podařilo najít místo, kde se pět měsíců v roce 1966 skrýval i s milenkou proslulý argentinský revolucionář Ernesto Che Guevara, blízký spolupracovník Fidela Castra. Bylo to v nenápadné vilce v obci Ládví na Benešovsku. Dům byl tehdy konspiračním místem čsl. rozvědky 1. správy ministerstva vnitra. Kromě několika Kubánců tam s Guevarou žila mladá žena z Východního Německa Tamara Brune zvaná Tanja. Byla vycvičena v konspirační práci čsl. tajnou službou. Tento neblaze známý revolucionář tam žil hladce oholen a brýlatý (jinak jeho zarostlou hlavu můžete znát z triček, jak je nosí melbournská mládež), popsal Prahu jako místnost v Titaniku a „tohle není socialismus, ale jeho selhání, ze starých časů revoluce tam nezbylo nic“. To myslel na Gottwalda, když si v únoru 1948 narazil na Václavském náměstí Slánského beranici a do pěti let ho nechal popravit? Stejný osud potkal i Guevaru v Bolivii rok po odjezdu z ČSSR (vlakem do Vídně a letadlem přes Moskvu do Havany). Italští ultralevicoví teroristi v roce 1978 unesli a zavraždili premiéra Alda Mora, byli k této akci vycvičeni státní bezpečností na základně u Karlových Varů.

♠ Česká televize měla na programu dokument mapující život a smrt generála Heliodora Piky, významného představitele protinacistického odboje, kterého komunisté popravili v roce 1949. Šlo o justiční vraždu čestného člověka.

♠ Papež Benedikt XVI jmenoval do úřadu pražského arcibiskupa 66ti letého Dominika Duku. Vystudoval teologii v sedmdesátých letech v Litoměřicích, vstoupil do řádu Dominikánů, komunisté ho zbavili oprávnění vykonávat pastorační službu, pracoval 15 let jako zámečník a dotáhl to na rýsovače, nakonec na arcibiskupa. S Dukou spolupracovala v podzemní církvi krajanka, která posléze emigrovala do Melbourne. Po roce 1989 se Duka stal biskupem v Hradci Králové, nyní se stěhuje do arcibiskupského paláce na Hradčanech uvolněného kardinálem Miroslavem Vlkem, který našel ubytování v jednom z domů, kde v minulosti žili svatovítští kanovníci, slavný stavitel Petr Parléř a o několik století později spisovatel Jiří Mucha. Svatovítská kapitula, která nepřetržitě funguje více než tisíc let, vlastní a spravuje na Hradčanech sedm kanovnických domů.

♠ Australská televizní stanice SBS 2 v posledním lednovém týdnu vysílala Menclův film natočený podle B. Hrabala „Jak jsem obsluhoval anglického krále“. Tentýž večer konkuroval tenis a reportáž o katastrofě vzducholodi, díky tomu snad tento film sledovalo jen málo diváků. Pro toho, kdo neví nic o Češích v polovině minulého století, musel být příběh filmu zcela nepochopitelný. Ještě mnohem hůře musel ovšem působit v únoru uvedený film paradoxně nazvaný „Štěstí“. Na březen je oznámen film „Pelíšky“.

♠ Čínská občanská iniciativa Charta 08 již třetí rok usiluje nenásilným způsobem o tytéž hodnoty, které prosazovala čsl. Charta 77. V zásadě jde o ochranu lidských práv. Tu čínská vláda podepsala před 12 lety, dosud ale neratifikovala a dosud nerespektuje. Strážci odkazu Charty 77 v čele s Jiřím Gruntorádem podali návrh, aby Chartě 08 byla udělena Nobelova cena míru.

♠ České ministerstvo školství pracuje na genderově (pohlavně?) korektním jazyku. Navrhuje používání výrazů jako strážnice (od strážník), vědkyně, chirurgyně, pediatra, chemička (od chemik) atd. Zlobí se, že slovo mužnost vzniklo od slova muž, ale zbabělost od slova baba. V Austrálii feministky zase prosazují, aby se neříkalo stropním dveřím “manhole“, ale “personhole“, kupodivu ale nenamítají proti výrazu “manure“.

♠ Dostal jsem dopis od syna mého někdejšího přítele, píše, že si na jižní Moravě postavil dům se vstupní předsíní, za kterou je prostora sloužící k přezouvání. Návštěvník si musí nejen na Moravě, ale i v Čechách vyzout boty, to je tam celostátní společensko-politický imperativ. V Austrálii se nevede, ale jedna melbournská krajanka upozornila mého známého, aby si vyzul boty, že „majnduje karpity“.

♠ Češi vyrábějí pivo pro psy, třetinková lahev stojí 55 Kč a výrobce doporučuje, že se hodí čtyřnohému miláčkovi k oslavě narozenin. K výrobě se prozatím nepoužívá hovězí, ale jehněčí vývar, slad, voda, bez kvasnic nebo chmele, ten psi nesnáší a je v pivu nahražen benediktem lékařským. Tak na zdraví, haf haf!

♠ Jedny melbournské noviny vzpomněly na zimní Olympiádu, ale tu, která se konala v Kalifornii před padesáti lety. Hokejového soutěžení se tam zúčastnil australský tým – poprve a naposledy. V družstvu hráli dva čeští exulanti, Zdeněk Tikal a Ivan Veselý. Tikal se tam na ledě setkal se svým bratrem Frantou hrajícím za ČSR, kterého původně totalitní systém nechtěl do Ameriky pustit, že má bratra nepřítele lidu.

♠ Na československých hranicích zemřelo, spíše bylo zavražděno, přinejmenším 288 lidí. Ústav pro studium totalitních režimů připravuje projekt, který ukáže okolnosti útěků „narušitelů státních hranic“ a autentické dokumenty z archivu Pohraniční stráže. Při zákrocích pohraničníků docházelo k porušování mezinárodního práva, mimo jiné i tím, že hlídka zadržela nebo zastřelila uprchlíka na cizím státním území. Webové stránky prozatím popisují prvních 13 případů usmrcení na čs. hranicích z 50. a 60. let.

♠ Na celém světě se bojuje proti tzv. klimatickým změnám. Tyto akce s nepotvrzeným výsledkem jsou velmi nákladné, spekulují na snížení nákladů na jednu tunu emisí CO2. V České republice byla uveřejněna tabulka “pěti největších zelených nesmyslů“: fotovoltaika, zateplování domů, větrná energie, biomasa a technologie zachycování oxidu uhličitého pod zemí.

IP

Z Kanady o hokeji…

Úplnou náhodou jsem „zabloudil na netu“ a našel Váš časopis. Žiji s rodinou 28 let v emigraci, z toho 25 roků v kanadském Ontariu. Máme zde dva krajanské listy, ale bohužel nějak jim chybí ta jiskra, kterou má Váš „Čechoaustralan“ – obdiv a díky Vám. Zajímalo by mne, zda existuje v Austrálii nějaká hokejová asociace.

Nedávno jsem byl s mladými hokejisty z České republiky, kteří zde hráli turnaj, v místní hokejové hale slávy. Mezi mnohými zahraničními dresy jsem zahlédl právě australský hokejový dres. Vím, že tam existuje nějaká liga, ale určitě to není v Austrálii sport číslo jedna. Vzpomněl jsem si, že jako kluk jsem poslouchal zpravodajství ze zimních oylmpijských her v roce 1960 v Squaw Valley a že právě za Austrálii hrál pan Tikal, který byl bratrem slavného sparťanského hokejisty Franty Tikala a tudíž hráli proti sobě.

Vzhledem k tomu, že kanadská zima je delší než ostatní období, je zde hokej nejobdivovanější hrou. Náš syn prošel od malička všemi stupni hokejového vývoje až k univerzitnímu, ale jeho obživou se hokej nestal. Nicméně, po tolika letech v hokejovém dění jsem se stal dobrovolným pomocníkem sportovců, kteří mají přání zúčastnit se nějakého sportovního klání zde v Kanadě. Sen každého českého kluka je alespoň jednou si zahrát na kanadském ledě a tak se pomocí sponsorů a obětavých lidí pokoušíme jejich sny naplnit. Působí to samozřejmě oboustranně – teď mi odcestuje tým patnáctiletých hokejistů z Quebecu na čtrnáctidenní turné po České republice. Snažím se jim tam sehnat a zařídit vhodné ubytování, zajistit dopravu a tak dále. Loni jsme tu měli kloučky z HC Mora Olomouc, kteří zde vše vyhráli, včetně srdcí diváků – více najdete na www.toronto2009.wbs.cz

Vím, že v Austrálii také působil svého času Čechokanaďan Alex Baumann, který vyhrál v minulosti olympiádu. Se ženou jsme členy Servas Canada a s ním jezdíme po celém světě, možná že nám také vyjde čas zajet mrknout na klokany. Servas je v každé zemi, i v Austrálii - www.servasaustralia.org

S pozdravem z Kanady, **Sváťa Militký**

JAK JSEM SE SOUDIL (A S ÚSMĚVEM PROHRÁL)

Ladislav Křivánek

Tak dnes napíši něco zase z jiného soudku, jak jsem se šel dnes po dvou letech soudit za rychlou jízdu. Tehdy mne asi popadla hamižnost a rozhodl jsem se zajet si vyřizovat českou penzi (pár korun, s bídou na pár piv), a tak jsem pospíchal, abych si ji ještě užil. Celou cestu byly dálnice ucpané a když se dole ve městě objevil první volnější úsek, hned jsem toho využil. Mohl jsem jet aspoň pár set metrů mojí oblíbenou rychlostí (jako téměř všichni v levém pruhu). Když pak začali všichni kvapem brzdit, začal jsem také. Byla to 70 km zóna a všichni kdo v Montrealu jezdí, vědí, kde chytají. Bohužel, i když jsem brzdil, jak to šlo, kliknul mi 124 km (tedy více než 50 nad limit). V Ontariu by mi hned sebrali auto, řidičák a dali 10 tisíc dolarů pokuty. Tady v Quebeku jsme trochu větší "volnomyšlenkáři" a není to tu ještě tolik přísné. Vjel jsem do tunelu a hned jsem si všiml, jak mne sleduje. Tak jsem si řekl, že mu to znechutím, aby poznal, zač je toho loket, a jel jsem slušně podle předpisů asi dva kilometry a pak vyjel do města. Tam se na mne přilepil, hned zapnul sirénu a majáček a musel jsem zastavit. Byl jsem v domnění, že provinční policie nesmí chytat ve městě, zrovna tak jako městská nesmí na dálnicích, ale šeredně jsem se mýlil. Holt si už z těch předpisů také za těch čtyřicet let mnoho nepamatuji. Akorát si pamatuji kolik bodů a dolarů stojí nezastavení na stopce či za projetí, když naskočí červená, a ještě kolik člověk doplatí na různé rychlosti.

Chtěl jsem to tedy usmlouvat pod 120 km (což by byl mírnější trest jak na pokutu, tak na body), ale byl neoblomný a řekl mi, že nejsme na trhu a tak že se smlouvat nebude. Odepsal jsem proto potom soudu, že se na těch 124 km necítím vinen, i když jsem jel rychle, ale že to bylo určitě pod 120, a že tedy chci vidět kalibraci radaru, atd. V té době jsem si nemohl dovolit přiznat vinu a zaplatit, protože mi už nezbývaly žádné volné body (máme jich 15). Teď už je mám však všechny opět zpět, takže by mi to už bylo skoro jedno i kdyby mi dali původní trest. Kdybych to uhádal o těch 5 kilometrů, ušetřil bych body a ještě pár stovek. No, ale za dva roky jsem nedostal ani jednu pokutu, tak by také snad k tomu mohli přihlížet. Snažím se dokonce moc z domu nevycházet, abych pokutám předešel. Manželka jezdí zase tak pomalu, že bych jí přál, aby někdy dostala pokutu za pomalou jízdu.

Vyjeli jsme o hodně dřív, abych někde v okolí soudu mohl levněji zaparkovat či pokud možno snad ještě i zadarmo, zvláště když budu muset platit ty stovky za pokutu. Asi po čtvrthodinovém objíždění jsem našel místo hned naproti soudu na jedno auto, kde měli ještě staré "levné" parkovací metry. Půl hodiny jsme tedy proseděli v autě zadarmo (čímž jsem ušetřil $1.50) a pak jsem šel nakrmit bezedný metr. Našoupal jsem tam všechny drobné jak do prasátka. Lezlo to po pár minutách, ale nakonec jsem měl předplaceno hodinu a půl. Počítali 3 dolary na hodinu, což bylo daleko levnější než vedlejší parkoviště za minimum 14 dolarů. Mezitím jsem si napsal obhajobu jak anglicky, tak francouzsky, protože jsem nevěděl, jestli budu moci mluvit anglicky (úřední řečí v Quebeku je francouzština), a docela jsem se těšil. Připadal jsem si skoro jako Doktor Matrace (Jiří Šlitr).

Ve dvě nás vpustili do soudní síně a já zajásal, když jsem zjistil, že nás tam bylo jenom asi deset (většina lidí to raději zaplatila a nepřišla). Myslel jsem, že za pár minut bude vše odbyto. Bohužel jsem se mýlil, takže po hodině a půl manželka musela jít rozměnit a zase přikrmit nenasytný metr. Soudce byl starý dědek (asi mého věku), pak tam byl nějaký ještě snad starší chlap v černém taláru, dvě další holky také v černém (pomalu jsem si připadal jak na funuse, jen ty kytky chyběly) a nějaký soudní posluha, který jim dával vodu a nám říkal, kdy máme vstát a kdy si sednout a zase vstát, a tak furt dokola. Soudce totiž často odcházel (prý se radit, ale myslím že spíše trpěl s prostatou, možná po té vodě, nevím, jak to lidé mohou pít). U dveří pak seděl strážce pořádku s kvérem u boku. Napřed se ti soudní pracovníci dohadovali snad půl hodiny o milionech zbytečných věcí, soudce zíval (já také, protože jsem kvůli soudu zameškal můj odpolední spánek). Pak začali volat po jednom všechny přítomné. Soudce přečetl obžalobu, pak mluvil obžalovaný, a pak ten další chlapik v taláru radil soudci, o co jde. Když si to soudce ve své hlavičce nechal projít, tak pak pomaličku a rozvážné začal povídat, až se vždy nějak dobabral k nějakému závěru. Hned bych jej najmul, aby našemu malému vnoučkovi četl pohádky před spaním. Koukal jsem, že vůbec nepospíchá (což mne stálo majlant za parkování), a rozvážně každému dokázal vinu (osvobodil pouze jednoho).

Konečne přišla řada i na mne. Tak se mne ptal, jestli mluvím francouzsky nebo anglicky. Když jsem předtím viděl, že s angličtinou trochu zápolí (a také že všichni, kdo mluvili anglicky, prohráli), řekl jsem mu, že budu mluvit francouzsky (doufaje, že mi to pomůže k výhře). Nejprve jsem ho upozornil, že by snad měli adepty na policajty přezkoušet, jestli znají barvy, protože to už znají všechny děti i v mateřské školce, a že on mi napsal barvu našeho auta hnědou, což není pravda. Je to světle zlatá (na tom jsem už jednou vyhrál v Americe). No, soudce se útrpně usmál a řekl, ať pokračuji. Tak jsem mu řekl, že lituji, že jsem jel rychleji (i když jsem pouze litoval, že mne chytli), ale jen proto, že jsem musel ještě před tunelem změnit tři pruhy. Protože ostatní pruhy byly plné, musel jsem přidat, abych vpředu využil jedné díry a v tom mne policajt kliknul (i když nevím, jak přes všechna ta auta mohl naměřit správnou rychlost). Potom za mnou jel asi 1-2 km v tunelu a vyjel

za mnou do města (na což myslím provinční policie nemá pravo), kde mne tedy zastavil. Také jsem mu řekl, že bych rád znal přesnost toho radaru, protože jsem dělal 40 let v laborce, a tak zvláště když podnik chtěl udržet ISO9000 či jinou kvalifikaci, tak se všechny přístroje musely jednou ročně kalibrovat a ocejchovat vládou pověřenou firmou. Přesto některé přístroje (pěkně drahé) ztratily přesnost třeba i jen po pár měsících, takže s tím radarem by to mohlo být podobné. Pak jsem mu vysvětlil, na jakém základě pochybuji o přesnosti radaru. Řekl jsem mu, že na tachometru mám 120 přesně nahoře a když jsem se podíval na ručičku, byla přibližně na 110-115. Tak mi nechtěl věřit, ač jsem přísahal na Bibli.

Velice mile mi poděkoval a pochválil mne, že mám krásnou franštinu (je fakt, že byla lepší než jeho angličtina), ale i když jsem mu to vše tak krásně vysvětlil, že si prý myslí, že jsem se na ručičku na tachometru nemohl dívat pořádně celou dobu, protože když jsem předjížděl, abych se dostal do té volné mezery, měl jsem nejspíš plné ruce práce. Marně bych se mu asi snažil namluvit, že já stihnu dělat kolik věci najednou, a že si i třeba všimnu pomalu ve stovce, když nějaké slečně na chodníku utíká očko na punčoše. Potvrdil mi tedy původní pokutu $265 a stovku navíc, že se mnou mluvil (myslím, že za tu stovku bych mohl někde sehnat nějaký konverzačni kurz na celý semestr). Kdybych měl více času a peněz na právníka, mohl bych to někdy časem vyhrát, ovšem ale za jakou cenu. Tak jsem to s ním aspoň usmlouval na tři měsíční splátky - aspoň jim to nějak odvedu, že to ze mne nedostanou naráz.

Bohužel je to pravda, že právníci jsou ještě dražší než instalatéři či automechanici, a asi méně užiteční. Jestli příště někdy dostanu ještě pokutu, raději ji asi zase opět zaplatím bez reptání. Už si ale dávám dost pozor, takže ušetřím dost peněz a bodů. Poslední rok před penzí mne stál na pokutách pěkných pár tisíc (jenom ale v místě kde jsem dělal), takže jsem došel k závěru, že je pro mne nerentabilní jezdit do práce a raději jsem odešel do penze.

Abych tedy po soudu nějak vyléčil skleslou mysl a trochu potěšil peněženku, zajel jsem si ještě cestou domů do indiánské rezervace pro levné cigarety. Nakoupil jsem si jen 2000, což mi tak akorát stačí, když chci opět zkoušet přestat kouřit, doufám, že s tím vystačím déle než měsíc.

O módě mládí a plášti Oberonu

Ivan Kolařík

Příslušníci květinkové generace neboli důchodci mého věku si jistě nostalgicky a se slzou v oku vzpomenou na módu, kterou jsme začátkem šedesátých let k hrůze našich rodičů, nevoli pedagogů a výhrůžkám předáků komunistické strany horlivě vyznávali.

Byla to právě móda šedesátých let, na kterou se nám podařilo ulovit nejednu natupírovanou dívku, která obalamutila rodiče tím, že jde s kamarádkou do divadla na Rusalku, a přitom šla s námi do Luxoru trsat twist.

Nejsem si sice zcela jistý, jestli s náma holky chodily jenom proto, protože byly unešeny naší úžasnou tělesnou krásou, mladou svěžestí, neobyčejným intelektem a nevšedním uměním se kroutit na podlaze při tónech Oliver Twistu. Spíše si myslím, že jihly pohledem na naše nemožně uzoučké kalhoty zvané „štruksáky“, ponožtičky s černo-červenými pruhy a dederonovou košili okrášlenou černou sametkou. Neuvěřitelné příležitosti v náručích oslněných dívek se otevřely především těm šťastlivcům, kterým se od černých dětí králů afrických kmenů studujících marxismus-leninismus na pražských vysokých školách podařilo za nehorázné peníze koupit džínsy nebo dokonce šusťák. Tento plášť, lehounký jako pírko, byl tak populární, že jsme se v něm i v nejkrutějších mrazech s radostí tetelili zimou, protože jsme věděli, že když nic jiného, tak že ten u holek zabere.

Malá, silně privilegovaná hrstka mladíků, jejichž nohy byly okrášleny neuvěřitelně módními botami ušitými pražským ševcovským živnostníkem, mistrem Moučkou, měla, co se týkalo vlahých pohledů slečen, přímo ustláno na růžích. Pohled na „moučkárny“ dal totiž zapomenout na slušné vychování dívkám i z těch nejlepších rodin. Toho hlavně využívali mladíci, jejichž tváře byly posety beďary připomínajícími mapu starého Rakouska-Uherska, vědouce, že se dívčí zraky budou upírat na semišové boty a ne na jejich nevzhledně pubertální tváře.

Ano, i já, neduživě vyhlížející mladíček s dlouhými umaštěnými pačesy a huňatými šísky, jsem prahnul vlastnit nejnovější módní výstřelky. Na radu světem protřelých sedmnáctiletých kamarádů jsem se vydal do obchodu s pracovními oděvy, kde jsem si koupil z kopřiv zhotoveného tvrdého materiálu šedivé kalhoty

štruksáky, které jsem si však muset dát zúžit tak, aby obepínaly mé hubené kotníky. Později jsem si samozřejmě za čtrnáctidenní výplatu z chmelové brigády pořídil džíny a to přímo s nohavicemi do zvonu, čímž jsem se zařadil mezi seladony pražských kaváren a tanečních parketů. Slavné moučkárny jsem měl nakonec také, protože bez nich bych v módních kruzích neobstál. Ty však později k mému zklamání nahradily pohorky, což jsem i jako slepý přívrženec čehokoliv módního nedovedl pochopit. V těchto horolezeckých bagančatech se totiž nejenom těžko tancovalo, ale potily se v nich nohy takovým způsobem, že když se po tanečku čirou náhodou naskytla příležitost večer zdárně ukončit s krasavicí v duchnách, pohorky radši zůstaly na nohou. Zrovna tak člověk ze sebe raději nesundaval dederonku z umělých vláken, které nedovolily košili dýchat. Co si budeme nalhávat. Člověk si ze sebe neservával vlastně vůbec nic, protože po tříhodinovém tanečním křepčení... no co si budeme povídat. To však mělo velkou výhodu zvláště, když se rodiče vrátili neočekávaně z chaty. To šlo pak celkem lehce překvapeným rodičům vysvětlit, že jejich nevinnou dcerku právě učíte matiku.

Samozřejmě, že oblečky, které člověk s pýchou nosil do tanečních sálů, nesměl nosit do školy. Džíny, kterým učitelé neznalecky říkali „texasky,“ byly přísně zakázány, protože v nich vedení školy viděl kapitalistický výstřelek, který mohl ohrozit naši morálku a ideologickou vyspělost. Kdo zákaz nedodržel, zle pochodil. Hrozilo i vyloučení ze školy. Proto jsem do školy chodil oblečený jako šedivá myš a proto jsem také školu neměl rád...

Potíž ovšem byla v tom, že vlastní rodiče, kteří by nás měli milovat a život nám všemožně usnadňovat, nám kvůli naší lásce k módě život jenom ztrpčovali. Alespoň já jsem se nesetkal doma s pochopením. Tatínek na mě ječel, že kvůli mým pitomým texaskám neztratí zaměstnání, vyhrožoval, že se nedostanu na vysokou školu, budu dělat rodině ostudu a dřít bídu. Nakonec ho však zřejmě hryzalo svědomí, že mě stále kvůli oblečení peskuje a tak se jednoho krásného dne zatvářil pro změnu přívětivě, na tváři se mu rozlil úsměv a pohnutě řekl:

„Vím, že tebou synku cloumá puberta a že se rád oblékáš jako tajtrdlík, nosíš střevíce a pantalóny, že se za tebe s maminkou z hloubi duše stydíme. Také jsem si všimnul toho kabátu z umělé hmoty, který ti neposkytne úlevu před mrazivými dny. Proto jsem ti sám ty holomku jeden vybral a koupil módní boty meltonky a moderní plášť s teplou vložkou Oberon.“

Tatínek mi předal objemný balík a prohlásil, že nejenom že na plášť musel stát v Domě módy hodinu ve frontě, ale nakonec musel i podmazat prodavačku, aby mu našla kabát mé velikosti. Váhavě jsem balíček rozbalil a nedůvěřivě jsem v rukou držel plášť, který hrál všemi barvami.

„No, tak si ho přece vem na sebe ať vidíme, jak ti pěkně sluší,“ pobídl mě tatínek a já na sebe pozvolna, se značnou nechutí navlékl nový plášť, který nejen že se mi vůbec nelíbil, ale který k mé hrůze mně byl tak veliký, že jsem vypadal jako strašák.

„Tak tohle nosit tedy nebudu,“ prohlásil jsem rezolutně. „Dyk je mi to děsně veliký a všichni se mi budou smát.“

„Nepropadávej synku panice, buď rodičům vděčný a neprotestuj nebo čuchni, tahle smrdí hřbitovem,“ řekl nakvašeně táta a strčil mi pěst před nos.

„Do pláště dorosteš a jednoho dne ti padne jako ulitej. Kde máme brát peníze, abychom ti chlapečku kupovali věci přesně na míru? Zítra jdeme na Bachčisarajskou fontánu, tak si ho vezmeš pěkně na sebe a uvidíš, jak si budeš v tý vložce medit.“

Nemělo smysl protestovat a vymlouvat se, že už jsem slíbil jít s kluky na pivo. Proti tátovi nešlo vyhrát. Maminka mi zabrala rukávy a kabát o čtvrt metru zkrátila, takže mi nakonec jakžtakž padl než jsme se s tátou vydali na balet. Nikdo z nás však ani ve skrytu duše nečekal do jaké trapné situace nás slavný plášť Oberon přivede...

U Anděla do elektriky přistoupil podivně vyhlížející chlapík s šedivým plnovousem zažloutlým od nikotinu. Lahev zabalená v novinách, která mu koukala z kapsy umolousaného zimníku a dech čpící cigaretami a alkoholem, prozradily, že chlápek už něco v sobě měl. Stoupl si přede mne a dvě stanice na mne s vytřeštěnýma očima upřeně zíral. Něco zamumlal pod vousy, pak se zahihňal, prstem ukázal na můj plášť Oberon a náhle nahlas a zřetelným hlasem na celou elektriku prohlásil:

Jedinečná příležitost navštívit
JIŽNÍ AMERIKU
- pohodlně a bezpečně!

Organizovaný zájezd na 27 dní – all inclusive
Březen/Září 2010

Jetset

Volejte ***Evu Jančík***
488 Centre Road, Bentleigh 3204
Tel: 03 9563 9122, Mob: 0413 499 321
Email: eva@bentleigh.net

LETENKY A ZÁJEZDY DO CELÉHO SVĚTA
SPECIALS DO PRAHY A VÍDNĚ

„Že se nestydíš. Takovej plášť by ani Jirka Suchej nenosil. To je plášť mrdák.“

Já zrudnul jako krocan, tatínek se jenom zakousl do spodního rtu, což obyčejně dělal, když byl hrozně rozčílený a chtěl mě tělesně potrestat a jenom se zmohl na - „Co si to občane dovolujete?“ Načež chlápek jenom dokolečka opakoval to divné sprosté slovo, které jsem ani v začouzených hospodách nikdy neslyšel a spolucestujícím se smíchem vysvětloval, k čemu je tak dobrý můj, podle otce, módní plášť.

Na Újezdě jsme z elektriky vypadli jako cukráři a do Národního divadla jsme došli pěšky. Mlčení nakonec přerušil tatínek, který vyslovil názor, že i když to byla provokace, co když měl ten chlápek pravdu a plášť tohoto druhu se opravdu používá k bakchanáliím v parcích či na studených mezích. - „Ne ať tě ty kluku jeden pitomá ještě někdy napadne tenhle hroznej plášť na sebe vzít,“ zakončil konverzaci starostlivý tatínek.

A tak jsem se po prvním dnu zbavil nového a ve frontě vystátého Oberonu, na který když zasvítilo sluníčko, tak se blyštěl a hrál duhovými barvami. To samozřejmě šusťák, který jsem opět pyšně nosil, abych na něj nalákal holky, nedělal.

Díky historce spojené s pláštěm Oberonem jsem si ho zamiloval natolik, že jsem si ho vzal sebou do emigrace, kde dokonce po čtyřiceti letech života je to vůbec poslední kus oblečení, který mi dodnes z mládí zůstal.

„Plášť mrdák“... Kdo by to byl býval řekl...

„ŠPIČKOVÝ PŘÍSTROJ
PRO VŠECHNY,
KTEŘÍ O SEBE PEČUJÍ...“

Navštivte:-
www.zappertech.net

Volejte:- +613 9720 0535
+61434079373

PETR JANDA v Austrálii

Petr s dcerou Anežkou v Austrálii

Slavný zpěvák zúročil v létě svoji třetí návštěvu v Austrálii, když vystoupil v Sydney, Adelaide, Melbourne a Brisbane ve svých „upclose and personal“ recitálech. Ti, kdo si nenechali ujít tuto jedinečnou příležitost vidět a slyšet legendu české rockové hudby, rozhodně nelitovali. Petr Janda ve svém přirozeném projevu pootevřel dveře do svého soukromí, přidal pár svých evergreenů a připravil krajanům nezapomenutelný zážitek.

DENÍK CESTOVATELKY – ZÁPADNÍ AUSTRÁLIE (3. díl)

Gabriela Pavesková

Den osmý - 13. dubna 2004. Městečko Tom Price, kde jsme se toho rána probudili, bylo založeno v roce 1960 na základě velkého naleziště železa, které se zde od té doby těží. Někteří turisté sem zajíždějí právě za touto atrakcí a platí si exkurze přímo v těžební oblasti. Většina však jede do tohoto kraje (Pilbara) za krásami přírody, která je, jak již železo napovídá, silně do červena. My zvolili druhou možnost a vydali se hned zrána do nedalekého Národního parku Karijini, který doporučuji při návštěvě Západní Austrálie rozhodně neminout. Cesty Národního parku jsou spíše prašné, ale sjízdné pro všechna vozidla. To však platí hlavně v období sucha (tedy od května do října). Protože však právě končila deštná sezóna, cestu nám znepříjemňovaly kaluže přes celou silnici. Netušili jsme tedy, jak hluboké jsou a zda v některé z nich náhodou nezakotvíme. Nedalo se ale dělat nic jiného, než to risknout a všechny pomalu projíždět. Párkrát se nám sice protočila kola, ale naštěstí jsme v žádné neskončili a pokračovali v jízdě za vyhlídkami. Jen jejich příjezd je celkem zajímavý, nejde totiž o kopce, ale rovinu, kde neočekáváte, že by nějaká vyhlídka mohla být. Pak zaparkujete, jdete po vyznačených cestách a náhle se před vámi rozestoupí roklina, na jejímž dně teče voda a jde o pohled, který svou krásou bere lidem dech. Projeli jsme místní vyhlídky celkem pečlivě a zjistili, že u některých lze sestoupit na samotné dno, což jsme samozřejmě museli využít. Přiznávám, že jsem se tomu při pomyšlení na dvouleté dítě lezoucí do rokliny, bránila… obzvláště pak, když jsem zjistila, že sestup je několik kilometrů dlouhý (navíc jsme už byli silně unavení a teploměr nám ukazoval slabě pod 40 stupňů), ale manžel i nadšení našeho syna bylo silnější.

Tam jsem mimochodem objevila jeho sklony k horolezectví, které dodnes praktikuje kdekoliv a kdykoliv... Nakonec sestup nebyl tak hrozný, jak jsem si myslela a Daník hravě slézal kámen po kamenu, až jsme se po hodinové túře dostali k přírodnímu jezírku obklopenému skalami. Slovy to skutečně nelze popsat. Strávili bychom tam jistě delší čas, ale právě když jsem se proplavala k místním vodopádům, přišel nás varovat místní ranger, že se blíží velká bouřka a výstup nahoru by mohl být

později velice nebezpečný. A tak jsme se sbalili a pomalu vystoupali k autu, abychom dále pokračovali zpět k pobřeží, konkrétně do města Port Hedland, kde jsme hodlali přenocovat. Tentokráte jsme si užili příjemného motelu s bazénem, v němž jsme si po dlouhé cestě a náročném křižování Národním parkem odpočinuli.

Den devátý - 14. dubna 2004. Port Hedland bývalo kdysi poměrně tiché městečko. Nyní jde o velké město, které žije z těžby železa, solných dolů a mnoha dalších nalezišť, což zde pozorujete na každém kroku. Kromě zajímavých kopců soli a vlaků plných železa však nejde o nijak atraktivní město, takže jsme se nezdržovali příliš dlouho. Vůbec bych den devátý nazvala víceméně nezáživným, neboť na 650 kilometrech, které nás dělily od cíle naší cesty, tedy od Broomu, není naprosto nic k zastavení. Tedy nepočítám-li dva Roadhousy, u kterých člověk musí zastavit, aby načepoval a doplnil zásoby jídla a pití. Přestože jde o jediný tah na sever, potkáte auta na silnici jen zřídka. Je tedy zvykem každého mávnutím ruky pozdravit, což je vskutku příjemný zvyk.

Za zajímavost snad stojí i zmínka o zaplavené silnici - naštěstí v únosné míře, takže se nám podařilo projet. Jen jsme se zhrozili myšlenky, jak to zde dělají v období dešťů. Od pobřeží na východ se již rozkládá Velká písečná poušť, takže jiná cesta skutečně neexistuje. Myšlenka na návrat do Port Hedland a alternativní převoz letadlem nás zrovna netěšila. Ale vodu jsme projeli, kilometry v neuvěřitelném vedru zvládli a konečně vjeli do rekreačního města Broome, kde na nás čekal zasloužený dvoudenní odpočinek v resortu Bali Hai. Pokud snad někdo bude cestovat do těchto končin na vlastní pěst, vřele doporučuji. Jde o hotel v balijském stylu. Pro každého návštěvníka je tedy připravena něco jako luxusní „chata“ s koupelnou pod otevřeným nebem, s předzahrádkou a grilem. Uvnitř celého resortu najdete tropickou oázu s bazénem a v nabídce jsou pochopitelně nejrůznější masáže, a další služby.

Den desátý, jedenáctý a dvanáctý – 15., 16., 17. dubna 2004. Pobyt v Broomu musím shrnout do jednoho slova – naprostý odpočinek. Ať už ten pasivní, kdy jsme trávili čas na nejrůznějších plážích, kterými je Broome obklopen nebo spánkem. Ale na řadu přišel i odpočinek aktivní, který jsme trávili na krokodýlí farmě (vidět krokodýly při krmení je skutečným zážitkem), projížďkou na velbloudech (skutečně nechápu, jak v karavanách může někdo cestovat několik dní) nebo nejrůznějšími procházkami po skalistém pobřeží Broomu. Zajímavostí místního kraje jsou manglovníky - stromy, jejichž kořeny jsou zatopeny vodou. Broome jsme si všichni tři užili stejně naplno jako cestu sem.

A jen se smutkem v srdci jsme dvanáctého dne odevzdávali auto a nasedali na letadlo zpět do Melbourne. Věděli jsme ale, že se sem jednou při naší cestě dál na sever vrátíme. A s tím předsevzetím se nám Velká písečná poušť přelétala přece jen lehčeji.

DOPORUČENÍ GABRIELY PAVESKOVÉ -
AUTOPŮJČOVNA WestCar Praha

Dovolte mi, abych se s vámi každý měsíc podělila o své zkušenosti z cest Austrálie – Česká republika. Váháte kam v ČR zajít na kávu, kterou aerolinií letět, které divadlo navštívit, kde je nejlepší pizzerie? Rozhodně nevlastním patent na to nejlepší, ale velice ráda doporučím to, s čím jsem měla prozatím jen ty nejlepší zkušenosti. A začít bych chtěla s tím, co objednávám hned poté, jakmile držím letenky v ruce... - zapůjčení automobilu.
Chystáte se v tomto roce navštívit Českou republiku, kde vám bude zapotřebí vlastní vůz? Mám pro vás doporučení podložené vlastní zkušeností.
Při našich pravidelných návštěvách Čech, které podnikáme každým rokem, je nám auto skutečně zapotřebí. Obzvláště teď, když se naše rodina, která se přemísťuje z jedné části Čech do druhé, rozrostla. Pravidelně proto trávím hodiny před obrazovkou počítače a brouzdám internetem se snahou najít nejlepší a nejspolehlivější autopůjčovnu. Zkusili jsme jich za těch 10 let pár, ale v posledních třech letech nedám dopustit na **rodinnou autopůjčovnu WestCar Praha**.
Sami se na jejich stránkách www.westcarpraha.cz máte možnost přesvědčit o nejlepších cenách. (pozor - u některých autopůjčoven sice nabízejí srovnatelné ceny, ale k tomu si poté musíte přičíst poplatky za připojištění, za nadměrné kilometry, za druhého řidiče, atd.) Radost vám jistě udělá i velice vstřícné jednání ve všech směrech a spolehlivost, které mohu ze své zkušenosti jen potvrdit. A když jsem při letošní rezervaci auta zjistila, že WestCar Praha nabízí ještě další slevy, řekla jsem si, že se s vámi o tuto příjemnou zprávu musím podělit. Když si rezervujete vůz v nejbližší době, dostanete přistavení i odstavení vozu po Praze a na letiště zdarma. Neplatíte ani za plné pojištění, což si mnohé autopůjčovny s radostí připočítávají, ani za druhého řidiče či za kilometry navíc. Na další slevy (nezapomeňte se zmínit, že jste čtenářem Čechoaustralana) a celkovou cenu pronájmu **vozu na míru se můžete poptat přímo na auto@westcarpraha.cz nebo na telefonu: +420 235 365 307, 235 366 724.**

Další dobrodružství tasmánského krajana Vlastíka Škvařila

Sotva skončím jednu akci, hned se mě každý ptá, co bude příště. Na takovou dlouhou cestu jako ty dvě předešlé se pustit nemůžeme. Hlavní důvod je v tom, že máme kolem sebe početnou rodinu a všichni nás postrádají, když nejsme doma. Naše vnučka Samara potřebuje naši pomoc. Vrátila se do práce u McDonalda na částečný úvazek a my se staráme dvakrát týdně o jejího syna, našeho pravnuka Wesleyho, který má už skoro rok. Samozřejmě že i pro nás je bližší košile než kabát.

To ovšem neznamená, že je úplný konec s naší dobročinnou činností. Další akce je plánovaná jenom místně – kolem Tasmánie. Uvažoval jsem o tom, co bych mohl udělat bez doprovodu, aby Jožka mohla tentokrát zůstat doma. Měl jsem velké štěstí. Můj kolega z mlékárenské průmyslovky v Kroměříži, Jirka Babicz, se nabídl, že bude mým doprovodem. Jirka bydlí v Perthu, v Západní Austrálii s manželkou Janou. Strávili jsme u nich několik dnů cestou na západní pobřeží a tak jsme měli možnost obnovit po mnoha letech naše přátelství. Jirka s Janou žili v Německu než se přestěhovali do Austrálie. Jirka je velký cestovatel. Jako člen světové organizace „Most travelled people.com“ má potvrzení, že je na 155. místě mezi největšími cestovateli na světě a že navštívil 105 zemí. Mimo jiné projel obyčejnou dodávkou Afriku ze severu na jih a jeho výprávění o zážitcích z cest je velmi poutavé. Já si myslím, že by měl napsat o svých cestách knihu. Bylo by to velice zajímavé čtení. Na Tasmánii ještě nebyl a tak využívá této příležitosti, aby se podíval kolem. Jsem mu za to samozřejmě velice vděčný.

Asi dva měsíce před začátkem této akce mě zatelefonoval náš kamarád Viktor z Coober Pedy se zajímavým návrhem. Je tam na návštěvě z Česka nějaký Vaclav Hanza, a když mu Viktor povykládal o tom, na co se chystám, tak se hned nabídl, že by se rád přidal – NA JEDNOKOLCE!

Já jsem si vždycky představoval jednokolku jako něco, co se používá jenom v cirkusech. Náš vnuk Jacob taky jezdí na jedné, ale jenom tak kolem baráku, aby se trochu ukázal, jaký je borec. Ale pustit se na takovou cestu, nejméně 70 kilometrů denně a hodně kopců, to se mi vůbec nechtělo věřit. Venda je ze západních Čech z Cetnova. Je vyučený číšník-kuchař a je mu dvacet let a tak by mohl být naším vnukem. Ale na věku nezáleží a tak se napřed musíme pokusit sehnat jednokolku, kterou tady samozřejmě nemá.

Venda mi poslal adresu na Kris Holma, který je z Kanady a který je jeden z hlavních pionýrů tohoto sportu. Byl jsem velice překvapený, když jsem se dověděl z jeho stránek www.krisholm.com, že jde o docela vážný sport s mistrovstvím světa a s jednokolkama, které mají přehazovačky rychlosti a brzdy. Když jsme Krisa požádali o pomoc, byl velice ochotný, když se dověděl, co všechno konáme a proč. Poslat jednokolku z Kanady nebylo praktické a tak napsal do obchodu v Austrálii, kde jednokolky, které on vyrábí, mají na prodej a ti se hned nabídli, že Vendovi jednokolku na cestu kolem Tasmánie půjčí. Nedá se ani popsat, jak byl Venda nadšený a já samozřejmě taky. Dělám si naděje, že media budou mít ještě větší zájem, než kdybych to dělal sám a tím by se to mělo projevit na množství peněz, které cestou nasbíráme pro CanTeen.

Mezitím jednokolka už Vendovi přišla a pilně na ní trénuje. Psal mě, že když projíždí přes Coober Pedy, tak se všechno zastaví a všechny zraky jsou na něm. Já doufám že to bude to samé, až budeme cestovat kolem Tasmánie.

Na cestu vyrážíme 1. března 2010 z Burnie. Jedeme proti směru hodinových ručiček přes Smithton, Strahan, Queenstown, Hobart, Swansea, St. Helens, Scottsdale, Launceston, Deloraine, Devonport a zpět do Burnie, kde končíme 20. března. Celkem 1 300 kilometrů. Kromě 110 kilometrů nedlážděné cesty jsou to všechno dlážděné silnice. Je to ta samá trasa, po které jsem běžel v roce 2007 a kterou jsem popsal na svých stránkách pod názvem „Běh kolem Tasmánie“. Deník z cesty budu zase přidávat na webové stránky http://sites.google.com/site/vlastikskvaril/ během cesty.

Poslední týdny uběhly jako voda. S přípravami na cestu a s organizací celé akce bylo tolik práce, takže právě když bych měl co nejvíce trénovat, tak jsem proseděl většinu času u počítače. Však na to prvních pár dnů doplatím!

Rozeslal jsem informace na více než sto tasmánských škol, na všechny obecní úřady, které jsou cestou, zajistil cestou několik akcí v různých místech včetně obchodních středisek, kde se budeme snažit získat co nejvíce příspěvků pro „naši“ charitu *(- děti s rakovinovým onemocněním)* **http://www.everydayhero.com.au/scooterman**, **http://www.canteen.org.au/**.

Také jsem požádal několik karavan parků (neboli kempinků), jestli by nám neposkytli bezplatné ubytování a dopadlo to celkem dobře. Budeme sice trávit většinu nocí jen tak někde u silnice, ale kromě toho máme teď šest nocí, které strávíme v pohodlí se sprchami a elektřinou.

Auto jsem ještě zavezl na poslední prohlídku (doufám, že ne na poslední pomazání!), koloběžka a jednokolka jsou připraveny a my doufám taky. Postupně rozesíláme na sdělovací prostředky informace, bez jejich pozornosti bychom toho moc nenasbírali. Je třeba, aby lidi věděli, o co jde, když nás uvidí. Aby si nemysleli, že jsme jenom nějací cvoci, kteří asi trochu popili a teď blbnou na silnici. Jirka jako šofér je velmi zkušený cestovatel. Projel Saharu vyřazenou dodávkou německé pošty, dokonce se často musel vykopávat z písku, do kterého zapadli. Venda jezdí na jednokolce už pět let, ale toto bude pro něho pořádná zkouška. No a už zbývám jenom já, starý cvok s mojí koloběžkou a nadějí, že budu moci udržet krok s Vendou. Ono to nějak dopadne, určitě dobře.

Bude také zajímavé, jak se dohodneme na stravování. S Jožkou po těch 47 letech jsme se už shodli na tom, co nám chutná a tak to bylo vždycky jednoduché. Například už vím, že já si občas rád koupím cestou australské meat pies, neboli takové nějaké masové buchty. Jsou to všelijaké náplně, něco jako hustý guláš v těstíčku. Nevím, jak to jinak vysvětlit. Jirka je zásadně proti nim, protože se obává, že by se z nich mohlo pořádně onemocnět. Ony se totiž udržují teplé v takových speciálních troubách a pokud je teplota dost vysoká, tak nejsou problémy. Pokud by nebyla dostatečně vysoká, tak by to samozřejmě mohlo způsobit otravu. Na to jsou ale přísné předpisy a kontroly, takže tady na Tasmánii jsem už dlouho neslyšel, že by z toho někdo onemocněl. To by toho byly hned plné noviny. Takové věci novináři milují. Přesto si ale taky vybírám, kde takového něco koupit. A navíc jsem tak trochu fatalista. Co člověka čeká, to ho nemine. A zrovna minulý týden jsem četl, že nějaký slavný sportovec onemocněl po tom, co se napil sojového mléka z nějaké špatné várky. A ještě předtím, kdysi dávno jsem četl, že nějaký řidič v Americe vozil deset let náklady nitroglycerinu. Dvakrát během té doby jeho nákladák vylítnul do vzduchu, ale vždycky když tam byl náhradní šofér. Po deseti letech se náš milý šofér rozhodl, že už má dost peněz a nemusí více riskovat. Sbalil kufry a vyjel si na krásnou dovolenou. Ani ne za týden si někde koupil konzervu, která byla bohužel zkažená, a zemřel na otravu masem. Tak vidíte! Kdyby jezdil ještě s tím nákladákem, tak si určitě právě tu konzervu nekoupil a mohl být naživu...

Odkaz Emila

Vlasta Šustková

Kdo by si nepamatoval malou postavu známého krajana, který tu mezi námi prožil plných 60 let. Na zábavách býval často. Vždy elegantně oblečený – to nejenom, aby se líbil, ale také aby dělal čest svému řemeslu krejčího.

A jak známo, dílo mu šlo dobře. Byly doby, kdy zaměstnával v podniku hezkou řádku žen u šicích strojů, hlavně těch, co měly šikovné ruce, ale nedostatek znalosti angličtiny – ať už byly z českých nebo jiných evropských zemí. Jeho moderní dobrý střih kalhot měl úspěch nejen v Melbourne, ale až v Americe, kde mu byl patentován; Emil za něj vyhrál i cenu a peněžní odměnu. Jeho tehdy nové a výkonné entlovací šicí mašiny mu sloužily po léta a dokonce se našly ještě v garáži jeho domu v Sasafrassu.

Emil měl ten dům moc rád. Záplava mohutných pastelových rhododendronů a vzrostlých azalek zářila z jara pod terasou jako japonský gobelín. Do dálky se táhla zeleň údolí s ranním sluncem do ložnice a obývacích pokojů. Krásný dům se na čas stal i nedělní výletní restaurací. To když Emilova maminka a sestra vařily pro hosty.

Můj manžel Luba, jako kamarád, přišel občas jeho podnik podpořit a vzal nás tam párkrát s dětmi v neděli na oběd. Moraváci si dali napřed slivovičku - pěkně po kalíšku do každé nohy, pak nějaké to masisko s máčkou a nakonec pochválili maměnce u kafe dobré koláčky. Když se pak sešli někde na zábavě, oplácelo se červeným vínkem. Co se ho jen napil! Ještě na své pětaosmdesátiny si dal Emilek flašku červeného, ale to už bylo jen u malého oběda. Dříve se chodíval rozjařit ven nejmíň jednou za měsíc.

Emil by nevynechal žádný ples či zábavu. Ať už šlo o školní bál v Dorchestru nebo Sokolské šibřinky v Litevském domě – šlo se ‘vytáčat‘. S děvčaty – to on uměl. Miloval sice svoji Estonku Pavlínku, ale do kola bral kdekterou. Napřed se ale vždycky zdvořile dovolil pánů manželů a už to točil po parketu. Potom ji pozval na skleničku. Svobodnou jen tak hned nepropustil. Vzal ji znova do kola.

Taky si rád zavýskal a zazpíval s chlapy. Přidávali se k němu krajané z Jižní Moravy, Slovácka a už zaznělo spolu s Rudym, Milanem, Miloškem a Štěpou: “Za tu horú za vysokú..., Boleraz..., Přijdi Jano k nám...”.

Však Emil míval ještě i jinačí kumpány – zpěváky. Sám Jožka Severín si s ním zanotoval dvojhlasně, když byly hody u nich v Tvrdonicích. A jak by ne. Jejich krásně malované domky sousedily a tak se lidé chodili dívat na zdobená žudra a také na mýdlem kreslené ptáčky a růžičky na okénkach. To se ještě chodívalo do kostelička ve shrnovačkách a varhánkových

sukních a synkové se pyšnili krásným vyšíváním kolem kapes jejich vlněných nohavic. Tetičky a baběnky již nenosí ty hýřivé barvy modrých a červených suknic, ale velké sukně vidíš často po vsích i přes týden dodnes.

Síla jeho moravského původu odrážela se kolem našeho starého krajana Kožďála i v jeho posledních letech života. Dožíval je téměř spokojeně v domově důchodců v Bayswater. Dostal tam pěkný pokoj s příslušenstvím a moderním vybavením. Čistota, světlé vkusné místnosti, klid a péče byly příjemným znakem residence. Ale u Emila byly navíc obrázky české krajiny a Prahy, ornamenty na moravských památkách, české knihy, a dokoce i pléd s vyšívkami a našitými krojovými stuhami. To byla hotová rarita, protože Emil byl dlouho jediný, kdo tyto stuhy z Československa dovážel a tak mohl zásobovat zdejší sběratelky krojů k doplnění ozdobných potřeb. I v tom byl Emil dobře známý. Vídali jsme ho pravidelně na místních trzích se stánkem šicích potřeb, ale i ponožek, triček a nátělníků. Po mnoho let tak postával svorně se svou družkou a později již sám, to když už byla Pavlína nemocná. Pak začal trochu chátrat i on, ale držel se dobře skoro až do svých 85ti let. Díky několika krajanům užil si ještě i pár výletů ze své polo-izolace v Bayswater na Šumavu a do našeho domu Sokol. Jen litoval, že si nemohl volně vyjít sám ven.

Naposledy se s námi Emilek rozjařil na slavné Svatováclavské pouti na Šumavě v Belgrave. Vínečka se napil a dokonce i pár děvčat ještě roztočil. Pak krátce postonával. Jako věřící katolík požádal si Otce Aurela o návštěvu.
Pán Bůh si ho vzal na Svatého Mikuláše, aby mu nadělil věčné odpočinutí, kterého se mu dostalo vedle družky Pavlínky na hřbitově Fawkner. Rozloučili jsme se s ním ve společnosti přátel a známých.

Co nám odkázal? Pár moudrostí. Měl rád život a uměl se radovat ze sklenky dobrého vína či hodových dobrot. Říkal:

☺ Nepospíchej. Dojdeš tam jen o minutku později a bez upachtění.

☺ Dělej jenom jednu věc a v klidu. Nepřepínej se, když chceš stihnout několik věcí najednou. Zavádí to k polovičatosti.

☺ Umět pěkně a nahlas poděkovat udržuje přátele a otevírá nám všude dvéře.

☺ Usměv je slunce dne. Nic nestojí a každého potěší...

Sebráno na cestách s Emilem v letech 2006 – 2008

ŽIVOT JE JEN NÁHODA –

15. pokračování vyprávění Ante Schotta o neuvěřitelných náhodách jeho života

Jak to dnes, po více než 60ti letech vidím, byla má dvouletá pařížská perioda naprosto rozhodující pro formulování mého celého dalšího života. Byl to skoro nepřerušený sled neuvěřitelných náhod, které se zasloužily – rozhodně ne „zavinily“ –, že se z novopečeného právníka stal téměř expert na výrobu jabloneckých „perel“. Jak k tomu došlo, se budu snažit popsat co nejstručněji.

„Já taky mluvím česky“, ozvalo se za námi, když jsme se s Milanem loučili po neúspěšné návštěvě tří jihoamerických konzulátů. Nebylo těžké si domyslit, že naše čeština přilákala bývalého krajana z bývalých Sudet. Omluvil se zdvořile češtinou se stopami slabého přízvuku za přerušení naší konverzace a představil se jako ‚Charlie‘ Kratochvíl. Bylo na něm vidět, jak rád mluví „česky“ a tak jsme neodmítli jeho pozvání na skleničku klaretu v blízkém bistru. A byla za tím asi taky zvědavost, co dělá Sudeťák v Paříži. S majitelem bistra si potřásli rukou jako staří známí a jeho francouzština tomu nasvědčovala. Nedočkavě jsme s Milanem čekali na objasnění té záhady a brzy se dočkali během následující večeře, na kterou nás Charlie rovněž pozval.

Byl asi mého věku, narozený v Teplicích, ze smíšeného manželství. Matka ho dala zapsat do německé obecné školy přes otcovy protesty. Krátce ale trpce si postěžoval na tu dobu, kdy pro německé spolužáky byl „tschechisch hund“ a pro české kluky „ta německá svině“.
Po příchodu na scénu Hitlera a později Henleina otec prozíravě prosadil, že přešel na českou střední školu v naději, že tak unikne povolání do německé armády. Dlouho povolání unikal, ale nakonec došlo i na něj a roku 1944, když už byl dva roky ženatý s Češkou, Hitler poslal vojína Kratochvíla stavět západní val proti očekávané invazi. Stavěl ho dva dny než z armády dezertoval a za pomoci školní franštiny se dostal až do Paříže. Tam se ho, jako jednoho z mála úspěšných zběhů z armády ujalo pařížské podsvětí, které ho skoro adoptovalo.

Už jsme načínali třetí lahev vína, když to, co zbylo z německé okupační armády ve Francii, složilo zbraně a pro Charlieho, talentovaného kšeftaře, vypukly zlaté časy. Válkou naprosto nepoškozená Paříž přešla hladce z rukou okupující německé armády do mnohem vítanější okupace vítězné armády americké. Tu v zápětí následoval mohutný přísun spotřebního zboží všeho možného druhu, po kterém byla Paříž i celá Francie

po leta vyhladovělá. Černý trh našeho sudetského krajana vzkvétal díky americkým cigaretám, najlonkám, armádnímu benzínu atd. Jen penicilinu se prý Charlie vyhýbal. To bylo příliš riskantní. Do ČSR se vrátit, třeba jen dočasně, ho ani na okamžik nenapadlo. Paříž adoptovala jeho a on celou Francii. A má prý reálnou naději na kladné vyřízení žádosti o udělení občanství podložené jeho dezercí. Pak prý za ním přijede z ČSR jeho manželka s malou dcerkou.

S odchodem americké armády z Paříže jeho černý trh pomalu ale jistě končil a ta třetí lahev mu rozvázala jazyk natolik, že se nám svěřil – či spíše chlubil – jak za pomoci manželky už několik měsíců nahrazuje výnos z černého obchodování prodejem v Jablonci vyrobených náhrdelníků z uměle vyrobených perliček. Jeho přesun z najlonek na perlovou bižuterii jsme mu jako vlastenci pochválili. Bylo už po půlnoci, když nás Charlie, napřed Milana a pak mě, odvezl ve své citroence domů, pokud se skladiště u Fialků dalo “domovem“ nazvat. Se svým novým sudetským známým jsem se brzy spřátelil a viděl stále častěji, protože Milan se o svůj volný čas musel dělit jednak s Pravdovými, ale také samozřejmě s rozvedenou krajankou, se kterou se před odjezdem do Chile oženil. Já jiného českého známého v Paříži neměl a tak to asi podobně vypadalo s Charliem, jehož snad jedinými přáteli byli pasáci a prostitutky pařížského podsvětí.

Řadu z nich mi Charlie představil a tak mi dal šanci ke zlepšení mé francouzštiny. Můj občasný styk s pařížským podsvětím mi jenom potvrdil, že a jak jim dnes víc než tři roky po válce Charlieho zběhnutí z Hitlerovy armády stále ještě imponuje. A navíc, zatímco činnost pařížských pasáků byla omezena na prodej svěřenek turistům, Charlieho kšeftovský talent neznal mezí. Či vlastně hranic. Jak došlo k tomu, že z amerických cigaret přešel na české perličkové náhrdelníky? Když mi konečně jeden ukázal, vysvětlil mi tu záhadu.

„Ženský perličky milují, ale vláda odmítá mrhat vzácné devizy jejich dovozem z ČSR. A tak na pomoc jsme přispěchali já, manželka a jeden průvodčí Orient-Expresu, kteří je sem pašujeme. K nadšení paní a dívek a samozřejmě i těch bižuterních obchodů, kterým je jednou za měsíc dodávám. Na nádraží si od tureckého průvodčího vyzvednu kufr s perličkami, dám mu dolarovou odměnu za spolupráci a obálku s dolary pro mou manželku na další jablonecký nákup. Zásluhu na tom všem má šikovná manželka žijící teď v Praze, která tam netrpělivě čeká na přesun do Paříže. Ten Turek se na Orient-Expres dostane zatím jen jednou za měsíc. Už se mu to povedlo osmkrát, ale dosud našetřené franky ještě nestačí na koupení vlastního apartmánu. Dalších osm cest by to vyřešilo. A já neznaboh se modlím, aby Turka nechytili“, vážně končil svou zpověď Charlie.

Nechytili, dodávám já. Za necelý rok přijela do Paříže za manželem paní Irena s pětiletou Barborkou. Na nefalšovaný francouzský pas. Charlie dostal od prezidenta De Gaulla občanství měsíc předtím.

Příjezdem paní Ireny skončily neodvratně Charlieho návštěvy pařížského podsvětí – k jeho velké lítosti, kterou mi nezakrýval. Paní Irena, jako dobrá zákaznice jedné z velkých továren na umělé perličky v Jablonci dostala oficiální agenturu pro Francii a po brzkém zlepšení valutové situace začali Kratochvílovi dovážet perličky oficiálně, legálně. Po přidání další dámské bižuterie vybudovali úspěšný velkoobchod podložený převážně dovozem z ČSR. Pod vedením paní Ireny byznys vzkvétal, jak mi dosvědčily mé časté návštěvy Paříže během mých pozdějších „opálových cest“ do světa.
Že se v Paříži spřátelím s pašeráckou rodinou a že během necelého roku já sám zorganizuji výrobu umělých perliček, které oni do Paříže pašovali, je skoro neuvěřitelné, ale osud si pro tu mou nečekanou metamorfózu vybral mne. Ne že bych si stěžoval, ale byl to naprosto nečekaný sled náhod a událostí, které ze mne, nedávného absolventa Karlovy univerzity, udělaly experta výroby imitovaných perel. Že to vlastně jsou skleněné kuličky obalené vrstvou umělé perleťoviny, to mi ukázal a vysvětlil Charlie.

To jsem ovšem ani netušil, že mně osud přivede do cesty za týden nato jabloneckého krajana, který na malém lisu zděděném po otci ty skleněné kuličky vyráběl či „mačkal“, jak tomu Tomeš říkal. V létě dělal na poli a v zimě si přivydělával „mačkáním“ těch kuliček ze žhavých skleněných tyčí. Jednou za týden to v nůši odnesl zákazníkovi do Jablonce, který máčením do různých roztoků z nich dělal perle a perličky. Jako zarytý antikomunista utekl od ženy a dvou dětí do Francie v naději, že se brzy vrátí domů s vítěznou západní armádou osvobozující ČSR. To Milanovi a mně vykládal během drštkové, kterou mu Milan objednal v pařížské české hospodě. Tam už dva týdny přespával na zemi a přežíval díky občasnému pohostinství židovských krajanů odkládajících emigraci do Izraele. Že se setkám po pašerákovi perliček tak brzy s někým, kdo je umí vyrábět, mě přiznám se dost překvapilo, ale vysvětlil jsem si to jako překvapující náhodu. Ovšem co brzy na to následovalo, mne zcela a naprosto ohromilo. – Rodina přítele Hromase, kterému vděčím za formální požidovštění mé rodiny a tudíž i naději na emigrační pas, na který Lolinka v Praze čekala, projížděla na cestě do Izraele Paříží, kde přespali několik dní a já jim dělal průvodce. Hromas se mi svěřil s problémem, který je čekal ve Strassbourgu, kde mu

francouzští celníci zabavili malou bedničku s mašinkou, kterou od kohosi naivně koupil po ujištění, že na ní může naprostý laik vyrábět „jablonecké umělé perličky“.

I přes pochyby, které prý měl, tu zázračnou mašinku koupil, aniž si ji prohlédl a jen doufal, že v bedničce bude i návod s instrukcemi. Že nebyl, to viděl, když mu to celníci zabavovali. Měl na to celní potvrzení, které mi nabídl, mám-li o ten perličkový „automat“ zájem – on prý ho trvale ztratil.

Já byl jak v Jiříkově vidění, když jsem si ten celní doklad dával do kapsy. Dá se mé třetí střetnutí během jednoho měsíce s s jabloneckými perličkami vysvětlit jako náhoda? Nebyl to spíš nevyhnutelný zásah osudu?

portál české literatury

Vícejazyčný webový **Portál české literatury (PČL)** www.czechlit.cz je primárně určen k propagaci české literatury v zahraničí prostřednictvím poskytování informací. Portál si klade za cíl ve výběrové podobě postupně zpřístupňovat především informace o žijících a v současné době tvořících literátech a o jejich díle (prozaici, básníci, dramatici, esejisti a autoři knih pro děti a mládež). Portál nemá v úmyslu nahrazovat vyčerpávající akademické zdroje informací, jeho ambicí je sloužit jako centrální a moderní zdroj pravidelně obměňovaných a aktualizovaných informací, určených hlavně pro zahraniční odbornou veřejnost (bohemisté vč. studentů, překladatelé, nakladatelští redaktoři, literární centra), pořadatele literárních akcí (festivaly, veletrhy, čtení, výstavy), publicisty, krajany či pro běžné čtenáře a zájemce o českou literaturu.

czech literature portal

HLEDÁNÍ ZTRACENÉHO ČASU - TGM

Luděk Ťopka

TGM ve 33 letech

Když letošního 7. března uplynulo už víc než půldruhého století od narození našeho prvního prezidenta a zakladatele nového československého státu, připomněla nám to většina našich i zahraničních medií.
V Lánech bylo navíc toto významné jubileum den předtím velkoryse oslaveno za mrazivého počasí a přesto s několikatisícovou účasti veřejnosti. Sám jsem se této významné události nezúčastnil – nebyl bych to fyzicky zvládl, ale viděl jsem její část v odpoledních televizních zprávách. A to mne přimělo, abych se současně zmínil o chvályhodném počinu České televize, která na následující nedělní večer připravila k této příležitosti rozsáhlý dvouhodinový „Večer na téma ... Hledání“, program sestavený ze starých filmových záběrů z několikadenní cesty T. G. Masaryka po českých, moravských a slovenských krajích a mnoha jiných snímků pořízených při oficiálních příležitostech i v kruhu jeho rodiny.

Je to vynikající retrospektivní dokument, sestřih z materiálů mnohdy již zubem času značně ohryzaných a jeho hlavním autorem a komentátorem je známý historický nadšenec Karel Čáslavský, který již mnoho let vede v ČT oblíbený program „Hledání ztraceného času“.
Divák je přitom svědkem mnoha setkání našeho prvního prezidenta s představiteli a občany mnoha měst, kdy si tiskne ruku se stovkami lidí, zúčastní se v té době obvyklých podzimních manévrů naší armády i jejích slavnostních přehlídek, a to vše bez viditelné známky únavy.
A neubráníme se ani obdivu, jak tento třiaosmdesátiletý stařec křepce seskakuje ze svého koně, na nějž sedal každý den ráno prakticky až do dne své smrti.

TGM v 60 letech

Poznáme, že tento státník se, na rozdíl od mnoha našich pozdějších i současných, nikdy neskrýval za svůj úřad a svou „ochranku“. Že na svých vyjížďkách do okolí lánského zámku rozprávěl s lidmi na polích a vesnickými dětmi. Že mu filmová kamera nevadila ani v soukromých chvílích při koupání v řece, v kruhu své rodiny či při hře s vnoučaty, byť třeba i na kolenou, když lovil míček ze zahradního kanálku.
Osobnost, jakou byl T. G. Masaryk, už jsme pak nikdy neměli a asi mít nebudeme. Patřím ke generaci, která za Masarykovy éry žila. Byl jsem žáčkem tehdejší obecné (základní) školy a živě si tu dobu pamatuji. Upřímné vlastenectví lidí, jejich oddanost k mladé republice a nově nabyté svobodě a vděčnost a lásku k prezidentu Osvoboditeli. Bylo mi devět let, když nám onoho pošmourného rána 14. září 1937 zemřel, a nikdy nezapomenu na celonárodní smutek a nekonečné řady vděčného lidu, přicházejícího se rozloučit se svým velkým synem.
A proto si myslím, že letošní pietní akt na lánském hřbitově i zmíněná retrospektivní reportáž České televize představují mimořádný a záslužný přínos k povědomosti o našich nedávných dějinách. Zasloužily by si, aby byly povinně promítány na školách všech stupňů naší mládeži, která je v tomto ohledu, jak ukázal nedávný průzkum, mimořádně a politováníhodně neznalá.

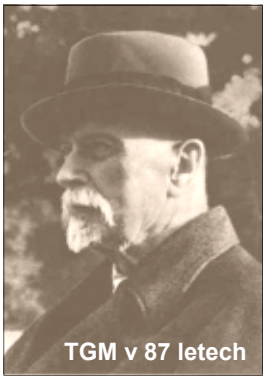

TGM v 87 letech

SERIÁLOVÁ MÁNIE – „POSLEDNÍ SEZONA“

Gabriela Pavesková

S nedávno skončenými Olympijskými hrami nemohu jinak, než se tentokrát zaměřit na seriál ryze sportovní. V roce 2006 totiž vznikla „Poslední sezona“, která se zaměřuje na sport, jenž je v Čechách co do populárnosti na druhém místě. Dobře si pamatuji na dobu po Naganu, odkud Zlatí hoši dovezli zlaté medaile, kdy se na každém volném plácku v Čechách hrálo s hokejkami.
Pojďme si tedy povědět něco o seriálu, ve kterém hokej hraje hlavní roli. Vedle něj si ale divák užije nejen prostředí hokejové ligy, ale i propletenec lidských příběhů, romantiku, závist, podvody a přátelství. Ale konkrétně...
Hlavním hrdinou seriálu je profesionální hokejista, který končí více než úspěšnou kariéru v NHL a vrací se do vlasti. Těší se na to, že začne trávit více času s rodinou a užívat si peněz, které v zámoří vydělal. Je rád, že opouští divoký svět ledního hokeje a odmítá všechny nabídky místního klubu na poslední sezonu. Tento klid však netrvá dlouho a jemu se začne po hokeji stýskat. Rodinný klid naruší i další neštěstí, která se nevyhýbají nikomu. A náš hokejista zjišťuje, že jeho poslední sezona není tak snadná, jak by se zpočátku mohlo zdát.
V hlavní roli seriálu září Martin Dejdar. Musím říci, že jak mě osobně jako moderátor nikdy nepřesvědčil, jako herec dramatických rolí, jako je právě tato, je výtečný. Navíc jeho umění s hokejkou dodává seriálu na autentičnosti. Vůbec - co se týká atmosféry hokejových zápasů, tvůrci se snažili předložit divákovi co nejvěrohodnější obraz, proto v seriálu máte možnost vidět celou řadu profesionálních hokejistů, v prvním díle dokonce Jaroslava Jágra – skutečnou hvězdu ledního hokeje.
Pokud bych se pozastavila u mínusů tohoto seriálu, nelíbil se mi způsob, jakým režisér Bočan měnil některé scény. Jde o rychlý a hlučný střih, při kterém se divák někdy i lekne. Jestli bylo úmyslem režiséra probudit ty diváky, kteří snad u seriálu usnuli, rozhodně tento pokus mohl splnit svůj účel... nicméně to trochu ubírá na kouzlu „Poslední sezony“.
Samozřejmě, že pokud sledujete hokej pravidelněji, poznáte, že ukázky z her jsou určeny pro seriál, ale to bych vůbec nebrala jako mínus. Naopak, věřím, že není jednoduché při vytváření seriálu dodržet alespoň zdánlivou autentičnost prostředí. A to si myslím, že se tvůrcům povedlo bezvadně.
Zkrátka – pokud máte rádi hokej nebo příběhy ze sportovního prostředí, seriál „Poslední sezona“ vřele doporučuji. Pokud máte zájem, můžete si o něj napsat na filmyapohadky@seznam.cz nebo volat na 83616903 a zanechat své jméno a adresu.

„...V Masarykově rodině se kladl velký důraz na stolování. TGM měl odpor vůči jakémukoliv požitkářství a jídlo muselo být jakostní a čerstvé. K obědu se zasedalo přesně v půl jedné a všichni museli být slušně a pořádně oblečeni. Dokazuje to i vzpomínka Alice Masarykové. Jednou přišel Herbert bez límce. Tenkrát se nosilly škrobené límce a bez vázanky. Otec se na něho podíval a řekl: „Co to Herberte!“ „Jdi a vrať se oblečen – límec, manžety!“. Herbert se důstojně vzdálil a za chvíli se vrátil ještě důstojněji. Bez kabátu, bez vesty, bez košile. Kolem krku měl škrobený límec a na zápěstí se mu houpaly manžety přivázané na provázku. Usedl ke stolu a pokračoval v jídle. Otec se na něho vážně podíval, ale pohled ho do té míry překvapil, že mu výtka ztrnula na rtech, jež přešly v úsměv. Výbuch smíchu kolem stolu strhl otce tak, že si až slzy smíchu musel utírat kapesníkem. Herbert však už nikdy nepřišel ke stolu bez límečku...“

Květen - český

Hana Gerzanicová

Když jí byl někdo položil otázku, proč má ráda květen, asi by udala tři důvody: že se v květnu narodila, že miluje bez a žlutou louku pampelišek.

Květen – odvozený od slova kvést. A tak všechno kvete. Říkalo se, nebo to někde četla, že „i ta babička stará cítí se mladá zjara“. A voní bezy! Na tyto keře, většinou v tmavofialových či světlefialových barvách měla řadu vzpomínek. Byla spojeny s její první velkou studentskou láskou. Studoval medicínu – fakulta byla na Lochotíně. Tam si dali sraz. Přijížděla tramvají. Chtěl ji překvapit – kytici schovával za zády. Viděla ho už z dálky, jak přechází po chodníku sem a tam – ale kytici bezu za zády ukrýt nemohl, vykukovala ze všech stran. Úmysl překvapení ale zůstal. Při předávání pugétu se snažila tvářit překvapeně.

Kytice bezu zapříčinila i jinou příhodu. Byl, žil v Plzni jeden pan profesor, který byl v konfrontaci s dívčím světem velmi rozpačitý. Chodíval tu a tam na návštěvu k jejím rodičům, neboť otec byl profesorem, a tak měli k debatě plno společných témat. Profesorské návštěvy bývaly dost časté.

Byla ještě studentkou, když jednou v květnu opět přišel pan profesor. Zahrada byla ověnčena bezovými keři. Vonělo to až do jídelny. Maminka připravila pohoštění – nechtěla však do jídelny chodit a uvádět plachého hosta do rozpaků. Návštěva skončila – host odcházel s velkou kyticí bezu. Vtom začalo pršet.

„Utíkej, vezmi deštník a dej ho panu profesorovi.“

Šla hned.

„Pane profesore, maminka vám posílá deštník.“

„Ano... ano... děkuji,“ odpovídal rozpačitě. Roztržitě vzal deštník, zvedl kytici bezu nad hlavu a se zavřeným deštníkem a kyticí nad sebou spěchal dál. Byl to však vzácný člověk.

Další vzpomínka na bezy – co jich zdobilo americké tanky v Plzni šestého května roku pětačtyřicátého. Také utíkala na náměstí. Také trhala větvičky bezů.

V květnu se též slaví Svátek matek. Tento svátek se v Austrálii držel. To už byla sama několikanásobnou mámou. Bylo to nezapomenutelné, děti ve škole psaly přáníčka, kreslily maminkám obrázky a květinářství měla pěknou tržbu. Často padl Den matek na den jejích narozenin – to byly oslavy zvláště vyvedené. Ale ušetřilo se na gratulaci – jedna stačila pro obojí. Ovšem květen, anglicky May, nemá v Austrálii s kvetením nic společného. Je to přece v této oblasti měsíc podzimu – a tak kytice nebyly bezy, tulipány, narcisy ani pampelišky, ale chrysantémy. A tak říkala: „Díky, ale ještě ne!“ Byly to pro ni květiny „dušičkové“.

Květen v Sydney nebyl jako podle Máchy „lásky čas“ – snad nějaká ta chladnější podzimní láska. Ale co – láska je krásná třeba i na podzim!

Ještě se musí vrátit k těm bezům. Žije už zase v Plzni, ale mnozí její přátelé zůstali u protinožců. Někteří, zdálo se jí, tam byli docela spokojeni. Měli už pěkné zázemí, dům, auto, děti provdané, oženěné – vlastně jim nic nescházelo. Dopisovali si – moře přátelství nevymaže. Ráda fotografovala. Na stole ležely fotky jejich bezu – ve váze, v košíčku, různé záběry několikabarevných šeříků. Dopsala dopis, přiloží fotku – malý dotek českého jara.

Dopis letěl – druhý přiletěl. Mezi řádky najednou čte: Nevíte, jakou jste mi udělala radost s tou fotkou bezu. Měla jsem slzy v očích. Mám už zakoupený rámeček, fotku nechám zvětšit, bude viset v mé ložnici – budu ji mít stále na očích. Nevím, jak Vám poděkovat.“

Ano – zamyslela se – žádný nemůže docela zapomenout. I když to nikdo neřekne, neukáže, hluboko v duši zůstává stesk po domově, po rodné české zemi. Není vždy možné se vrátit – a zaměnit květen za ten český jarní lásky čas...

NEZAPOMEŇ - *K Velikonocům*

Hana Gerzanicová

Nezapomeň,
až se na tebe
první kvítek usměje,
že ani pod sněhem nezmrzla naděje...
Nezapomeň,
až teplý jas
políbí něžně líce,
že nad všechna bohatství
láska je více...
Nezapomeň,
že konce větviček
se zbarví do zelena,
že radost šeptá,
že není němá...
Nezapomeň,
až rampouchy roztají,
zem zavoní jarem,
že život
se probouzí
Božím darem...
Nezapomeň,
že tma a bolest,
ani smrt
Navždy není,
doufej a věř
na probuzení...

Zamyšlení - australské

Jana Richová

Před několika týdny jsme dostali přes internet kopii dopisu, který měl jen kratičký úvod: „Hi Guys… just forwarding it on… but I agree with it. Very interesting“.

Dopis byl napsán anglicky někým, kdo hned na začátku poznamenává, že emigroval do Austrálie před více jak 40 lety s pouhými $42 v kapse. Ve svém dopise se zabývá tím, v čem se Austrálie od těch dob změnila a jaký vliv na tyto změny mají nově přicházející emigranti. Po přečtení dopisu jsem věděla, že ho musím rozeslat všem přátelům a známým, což jsem udělala a ještě jsem k tomu napsala svůj krátký úvod.

Milí přátelé, nevím kdo je autorem následujícího dopisu, s kterým naprosto a velice souhlasím. Já a moje rodina žijeme v Austrálii již více než 41 let. Často vzpomínám na slova mé nejdražší přítelkyně Boženky Šamánkové - „člověk je jako strom a není snadné již dospělý strom přesadit“. Ano, kdybychom byli uťali všechny kořeny, nemohli bychom více žít. Přesazeni jsme ale dostali od této země velikou možnost znovu se uchytit a růst dále. Nám ty české kořeny zůstaly, jinak tomu ani nemůže být, ale nové větve a větvičky již plně nasály australský vzduch, australské sluníčko a patří té zemi, kterou jsme jim vybrali za domov – Austrálii.

Nepřišli jsme sem, abychom občanům této země vnucovali své tradice, abychom jejich život ovlivnili něčím, co je pro ně naprosto cizí. Jsme této zemi vděční, že nás přijala a s tím vyrůstají naše děti, vnoučata a mnohdy již i pravnoučata.

Dnes proto stojíme jako většina Australanů za tím, aby tato země, i když si zachová svou toleranci k nově příchozím, nikdy nepřipustila, aby se změnilo to, co je zde tak přirozené – svoboda člověka.

Potom jsem se zamyslela nad tím, jak jsme se cítili, když jsme do této země vkročili. Jak jsme byli přijati. Nebyli jsme v hostelu, manželův bratranec nám zajistil byt nad Bondi Beach, na takzvaném Ben Bukler. Dojeli jsme tam pozdě večer a tak až ráno jsme byli neskutečně překvapení pohledem na tu známou pláž. (Náš sedmiletý synek šel do místní školy za necelý týden, já jsem získala místo hospodyně a uklízečky v jedné rodině v druhém týdnu po příletu a manžel šel pracovat za necelých čtrnáct dní.)

Jedno z prvních australských setkání bylo až další večer se psem ze sousedství. Rozhodli jsme se jít projít a podívat se, kde to vlastně jsme. Sotva jsme vykročili na chodník, rozběhl se proti nám značně velký pes. Neměla jsem tušení, co je to labrador, nepochopila jsem, že nás vítá a a ve zmatku a strachu jsem se snažila přeskočit zídku přední zahrádky. Skákat jsem tehdy ještě mohla, ale zrada byla v tom, že zahrádka byla za zídkou mnohem níže než chodník. Zůstala jsem tedy viset nahoře na těch na štreko zasazených cihlách. Dopochodovali jsme na hlavní ulici, kde byl „Chemist“ a snažili se, tedy spíše můj manžel vysvětlit, že potřebuji ošetření. Pan lékárník to pochopil, přesto, že to mohlo vypadat, že mne manžel nabízí. Naprosto zdarma jsem byla ošetřená.

Sousedé v domě byli australští, jedni emigranti ze Skotska. Ani se mi nechce věřit, jak byli všichni ochotní pomoci, jak se snažili mluvit velice pomalu, abychom pochopili, co nám chtějí sdělit. Ve vedlejším domě bydlela rodina s dvěma děvčátky stejného věku jako náš synek Jindřich. Dětem dlouho netrvá než se spřátelí. I jejich rodiče byli velice ochotní pomoci s čímkoli. Jednou se zastavila jejich maminka, že jede na market nakupovat a že pytlík „chicken fat“ je za pár centů. Nepamatuji si tu cenu. Nu, řekla jsem si, kuře tučné, nebo netučné, hlavně, že je tak levné. Tehdy jsem ještě neznala ten důležitý rozdíl „fat chicken“ nebo „chicken fat“. Ale sousedka mi potom ráda poradila - „žádné starosti, tuk nakrájíš, vyškvaříš, budete mít škvarečky a tuk potom použiješ na vaření.“

Pak jsme se přestěhovali na Coogee. To přece již nebyla náhoda, že jsme měli opět přátelské sousedy. Když nám auto přejelo našeho kocourka, přišla jedna sousedka s kyticí a že je jí to moc líto. Až je mi smutno z toho, že nevím, kam se všichni ti hodní sousedé poděli.

Na Coogee jsme také zažili jinou příhodu. Smažila jsem k večeři bramborák, česnek voněl po celém bytě. Tehdy ale ještě vůbec nevoněl Australanům, ti ho začali vychutnávat až mnohem později. Uprostřed smažení někdo zazvonil na dveře. Kukátkem jsem zjistila, že je to manželův australský spolupracovník od firmy, který bydlel nedaleko. Otevřela jsem a ten chudák zoufale couvl, jak se na něj vyhrnula vůně česneku. Velice opatrně vešel dovnitř a bylo vidět, že mu ta naše pochoutka ale vůbec nevoní. Když jsme mu bramborák nabídli, měl odvahu ochutnat. Málem jsme toho litovali, ještě, že jsem toho nasmažila hodně. Z Coogee jsme se přestěhovali na Maroubru a mně nezbývá než pokračovat jaké štěstí jsme měli na hodné sousedy.

Nyní žijeme již jedenáct let v Gosfordu a mne nikdo nepřesvědčí, že jsme měli a dále máme jen náhodné štěstí. Myslím, že je to trochu také tak, jako když na ulici potkáte někoho neznámého a usmějete se, nebo třeba i pozdravíte a opravdu málokdy se stane, že nedostanete stejný úsměv nebo pozdrav zpět.

Přišli jsme do této země ještě v době, kdy v neděli zvonily kostelní zvony. Dnes již nezvoní.

Přemýšlím o tom, že když jsme odcházeli, manžel mě varoval (protože mě zná): „Ať tě ani nenapadne brát sebou cokoli, co by mohlo vzbudit podezření, že nejedeme do Vídně navštívit příbuzné pouze na čtyři dny.“

Samozřejmě jsem do kufru propašovala Bibli, kterou jsem dostala ke konfirmaci v církvi českobratrské-evangelické, Máchův Máj a román „Židovka z Toleda“. Nepřemýšlela jsem nikdy o tom, že právě tyhle knihy do této země patří. Myslím tím jejich obsahem.

A tak přemýšlím, zda i vy čtenáři tohoto časopisu jste dostali internetem stejný dopis jako já a zda jste jej rozeslali všem svým přátelům. Nezněla vám při tom v hlavě australská hymna?

DIVADLO, KTERÉ NIKDY NEZKLAME
aneb Jak se dělá divadlo

Barbara Semenov

Divadlo, které nikdy nezklame, nanejvýš překvapí a někdy i příjemně šokuje, stojí a hraje na Královských Vinohradech jako druhá česká činoherní scéna již přes sto let. Tajemství úspěchu Vinohradského divadla spočívá ve zdánlivě jednoduchém receptu, který se přesto podaří dodržet jen málokteré divadelní konkurenci. Prvenství tak zdárně již dlouhá léta drží Divadlo na Vinohradech právě díky ideální kombinaci třech rozhodujících ingrediencí – hereckého ansámblu, režie a repertoáru. Jsou-li všechny tři komponenty výborné, nelze se divit, že při každé návštěvě Prahy zařazuji toto krásné divadlo do svého kulturního programu.

Kvalita hereckého souboru se traduje od prvních let existence divadla, kdy na zdejších prknech, která znamenají svět, vystupovali takoví mistři svého oboru jako Václav Vydra, Jaroslav Vojta, Zdeněk Štěpánek, František Smolík, Jiří Plachý, Olga Scheinplfugová až k hereckým hvězdám uplynulých snad třiceti let, od kdy jsem příznivkyní tohoto jedinečného stánku české a světové kultury.

Jedna z posledních inscenací - „Zkouška orchestru“ splňuje právě do písmene všechny podmínky pro kvalitní divadelní prožitek. Jedná se o adaptaci a režii skvělého divadelníka Martina Stropnického, který je zároveň uměleckým šéfem Divadla na Vinohradech, adaptaci slavného filmu Federica Felliniho „Prova d’orchestra“. Hudebníci přicházejí na zkoušku nejen s různými nástroji, ale i se svými odlišnými letorami, soukromými problémy, špatnou náladou, nemocemi, v uších jim ještě znějí hašteřivé hlasy jejich manželek nebo milenek nebo jsou prostě jen nervózní z dopravního chaosu v Římě. Někteří z nich přinášejí jen svoje těla a nástroje, jiní naopak i profesionální etiku a několik, jen velice málo z nich, i svoje duše. Vypadá to, jako by se jednotlivé nástroje k sobě vůbec nehodily: od vysokého, vzpurného kontrafagotu a něžné flétny – jež musí často sedět vedle sebe – po půvabnou harfu, stojící stranou jako smuteční vrba, temnou tubu, svinutou v pozadí jako letargický had, a velice ženský působící violoncello. *Dokud to neuslyším na vlastní uši, nemohu uvěřit, že tak neharmonické společenství lidí, kovu a dřeva splyne v jednu jedinou melodii,* říká tvůrce dramatu. *Harmonie vzniklá z chaosu a disonance mě odjakživa fascinovala a náhle jsem si uvědomil, že se tato situace dá metaforicky přenést i na společnost, v níž se často musí spojit nejrozdílnější identity v jednu skupinu.*

To samo o sobě naznačuje, že se jedná o strhující hru. Natož pak, sejde-li se na jednom pódiu na třicet herců, z nichž jedna je větší legenda než druhá – jmenujme alespoň Jaroslava Kepku, Otakara Brouska, Ladislava Freje, Oldřicha Vlacha, Petra Kostku, Svatopluka Skopala, Jiřího Čapku, Pavla Rimského, Zlatu Adamovskou, Simonu Postlerovou a v neposlední řadě skvělého Viktora Preisse a Veroniku Žilkovou. Divadlo je doslova nabito energií a divák prožívá dokonalou divadelní katarzi.

Podobně dokonalým hereckým obsazením se pyšní i další novinka divadla, Schillerova klasika „Marie Stuartovna“ v čele s její titulní představitelkou, excelentní Dagmar Havlovou. Klasika má však s klasikou jen pramálo společného. V režii Daniela Špinara se zde jedná o vrcholnou modernu současného divadelnictví, která je tím pádem stravitelná pouze pro nejotrlejší. Konzervativní diváci tak odcházejí, někteří pospávají – dokonce i slavný manžel divy klimbal v loži, jeho bodyguard spal opřen o rám dveří... Jen málokomu se na první pohled zalíbí hromada bílých bakelitových židlí, která tvoří scénu, jen málokomu nebude trapno při pohledu na „paní herečku“, dnes dvaasedmdesátiletou Janu Hlaváčovou, válející sudy po jevišti s bývalou první dámou země, a jen málokdo pochopí logiku Madoniny písně „Like a Virgin“, podbarvující odchod Marie Stuartovny na popraviště. Ti, kteří překousnou zárodek nevole, se však dočkají uhrančivého konce, ve kterém Alžběta, královna anglická v odvážném ztvárnění Lucie Juřičkové posunuje s úmorným úsilím a celou vahou svého těla svůj obří portrét vpřed o pár metrů v mrazivé závěrečné symbolice.

Nemám nic proti moderně. Obdivuji se například režisérské moderně Vladimíra Morávka, kterého jsem zahlédla na předpremiéře „Marie Stuartovny“ a který mistrně ztvárnil Čechovův „Višňový sad“ na téže scéně. Přimlouvala bych se však za modernu jemnějšího typu. Spíš tu

jaksi utkanou z přediva dramatu, vyplývající či prýštící z jeho nitra, nikoli modernu násilnou, modernu drsnou či modernu za každou cenu. Moderní režie může být velkým uměním – jak opět dokázal mistr v tomto žánru J. A. Pitinský na scéně Národního divadla, kde přetvořil do moderní polohy krásnou českou lyrickou pohádku „Radúz a Mahulena." Z takového pojetí si lze brát pouze příklad. Ve Státní Opeře se hraje v těchto dnech nový muzikál, vlastně spíš lyrikál, jak jej pojmenovali jeho tvůrci Michal Horáček a Petr Hapka. I zde se objevuje snaha o moderní divadlo, to však kolabuje na tříhodinovém veršování a jednom hudebním motivu. Za zážitek, který ve vás zanechává celkem mdlé dojmy, zaplatíte 1500 korun.

Za sedmdesát pět kaček jsem dostala lístek do Zkušebny Divadla na Vinohradech. Zážitek ze hry bratří Čapků „Lásky hra osudná" s použitím prózy „Jak se dělá divadlo" byl nezapomenutelný! V bezprostřední, snad metrové blízkosti hrají v malé „zkušební" místnosti asi tak pro čtyřicet diváků opět herecké špičky tohoto divadla – Barbora Munzarová, Martin Zahálka, Pavel Batěk, Marta Vančurová a další herci s takovým nábojem, tentokrát v celé své komediální parádě, že si utíráte oči od slzí smíchu a ještě stačíte vnímat jak balzám jemný a duchaplný humor i lyriku Josefa a Karla Čapka. – „Žena je anděl, k němuž křídla má mužova duše. Žena je démon, jehož zatracení je v mužově nitru. Žena je sfinga, jejímž tajemstvím je mužovo srdce. Žena má jediný charakter: fantazii svého milence."...

Nakonec musím zmínit ještě jednu lahůdku Divadla na Vinohradech, kde v komických rolích a v klasické režii osvědčeného Ivana Rajmonta vynikají Martin Zahálka, Pavel Batěk, Jan Šťastný, Svatopluk Skopal a Zlata Adamovská. Leo Birinski je autorem nádherné komedie „Mumraj", ve které relativizuje ideje a ideály, postoje i rozhodnutí a nedává šanci žádnému romantickému optimismu o lepších zítřcích a lepších lidech. Dívá se na „revoluci" - (velkou, únorovou, sametovou či kteroukoli jinou) se skepticismem kořenícím v židovské zkušenosti. Víc než o Rusku je to hra o ‚okolnostech', které domněle nutí hrdinu, aby se jim přizpůsoboval, anebo stál na barikádě jako snadný terč. Smějeme se spolu s lidskými postavami, které jako bychom poznávali z vlastních životů a historie, ale zároveň se stydíme za jejich vystupování. Mumrajem je míněno lidské hemžení, tanec bláznů neboli onen jak lidstvo samo starý postoj - „záleží na okolnostech"... V dnešní době až příliš aktuální zrcadlo naší společnosti a světa, který nebyl, nebude a ani nemůže být ‚perfektní', naopak, zůstává stále víc a více – mumrajem.

Podobně jako si člověk uvědomí v tiché meditaci relativitu celého mumraje, dostává se návštěvník Divadla na Vinohradech na pár hodin k neobvyklému uměleckému prožitku, který jej nejen pobaví, ale i povznese nad všednost obyčejných dnů. Budete-li v Praze, nezapomeňte program tohoto divadla zařadit do programu svého - www.dnv-praha.cz.

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU ČECHOAUSTRALAN - $40

Šeky nebo peněžní příkazy - Money orders na účet CECHOAUSTRALAN zasílejte na adresu redakce ČECHOAUSTRALAN P. O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142

Můžete platit i elektronicky bankovním převodem:-
Bankovní spojení: EisBlue Holdings Pty Ltd, CECHOAUSTRALAN ACCOUNT - Account #: 813753720
National Australia Bank - BSB: 083-004, 330 Collins Street, Melbourne 3000, Australia

Barvy australského moře - z fotoaparátu Dalibora Smetany

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
P.O. Box 1008, Hawksburn 3142
email adresa - bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © —NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
PP 381712/02414

POSTAGE
PAID
AUSTRALIA